

**Zámer činnosti
podľa Zákona NR SR č. 24/2006 Z.z. o
posudzovaní vplyvov na životné prostredie
a o zmene a doplnení niektorých zákonov**

**Modernizácia farmy objektu, Bitúnok,
predajňa a sociálne zariadenia.**

navrhovateľ: **AGROSPOL Hradová, spol. s.r.o.
Tisovec**

august 2013

OBSAH

I. Základné údaje o navrhovateľovi	6
1. NÁZOV	6
2. IDENTIFIKAČNÉ ČÍSLO.....	6
3. SÍDLO	6
4. MENO, PRIEZVISKO, ADRESA, TELEFÓNNE ČÍSLO A INÉ KONTAKTNÉ ÚDAJE OPRÁVNENÉHO ZÁSTUPCU OBSTARÁVATEĽA.....	6
5. MENO, PRIEZVISKO, ADRESA, TELEFÓNNE ČÍSLO A INÉ KONTAKTNÉ ÚDAJE KONTAKTNEJ OSOBY, OD KTOREJ MOŽNO DOSTAŤ RELEVANTNÉ INFORMÁCIE O NAVRHOVANEJ ČINNOSTI A MIESTO NA KONZULTÁCIE	6
II. ZÁKLADNÉ ÚDAJE O NAVRHOVANEJ ČINNOSTI	6
1. NÁZOV	6
2. ÚČEL	6
3. UŽÍVATEĽ	7
4. CHARAKTER NAVRHOVANEJ ČINNOSTI	7
5. UMIESTNENIE NAVRHOVANEJ ČINNOSTI	7
5. SITUÁCIA UMIESTNENIA NAVRHOVANEJ ČINNOSTI	8
7. TERMÍN ZAČATIA A UKONČENIA ČINNOSTI	8
8. STRUČNÝ OPIS TECHNICKÉHO A TECHNOLOGICKÉHO RIEŠENIA.....	8
8.1. Opis existujúcej prevádzky:.....	8
8.2. Predpokladané stavebno - technické riešenie.....	9
8.2. Opis navrhovanej technológie :	9
Bitúnku – stručný opis technického riešenia Bitúnku	9
Varianty riešenia.....	9
NULOVÝ VARIANT.....	9
VARIANT – 1	9
<i>Hodnotenie celkovej úrovni technického riešenia.....</i>	<i>11</i>
9. ZDÔVODNENIE POTREBY ČINNOSTI V DANEJ LOKALITE	11
10. CELKOVÉ NÁKLADY	11
11. DOTKNUTÁ OBEC.....	11
12. DOTKNUTÝ SAMOSPRÁVNÝ KRAJ	11
13. DOTKNUTÉ ORGÁNY.....	11
13. POVOĽUJÚCI ORGÁN	12
14. REZORTNÝ ORGÁN.....	12
15. DRUH POŽADOVANÉHO POVOLENIA NAVRHOVANEJ ČINNOSTI PODĽA OSOBITÝCH PREDPISOV	12
16. VYJADRENIE O VPLYVOCH ZÁMERU PRESAHUJÚCICH ŠTÁTNE HRANICE.....	12
III. ZÁKLADNÉ INFORMÁCIE O SÚČASNOM STAVE ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA DOTKNUTÉHO ÚZEMIA VYMEDZENIE DOTKNUTÉHO ÚZEMIA	12
1. CHARAKTERISTIKA PRÍRODNÉHO PROSTREDIA	12
1.1 Geomorfológia.....	12
1.2 Geologické pomery dotknutého územia a jeho širšieho okolia.....	13
Inžinierskogeologické pomery	13
Geodynamické javy a seizmicita územia	13
Ložiská nerastných surovín	14
1.3. Pôdne pomery.....	14
1.4. Klimatické pomery	15
Teplotné a zrážkové pomery.....	15
Veternosť	16
1.5. Hydrologické pomery.....	16
Vodné toky.....	16
Vodné plochy	16
Podzemné vody.....	16
Pramene a pramenné oblasti.....	17
Termálne a minerálne pramene	17
Vodohospodársky chránené územia.....	17
1.6. Fauna a flóra.....	17
Fauna	17
Flóra.....	18

Lesy	18
2.1 Krajinnoeekologická charakteristika a využívanie zeme	18
Štruktúra a scenéria krajiny	18
2.2. Chránené územia	18
Chránené územia v riešenom území resp. v blízkosti	19
Chránené vtáčie územie.....	21
Územia európskeho významu	21
Osobitne chránené druhy živočíchov a rastlín	21
Chránené stromy	22
3. OBYVATEĽSTVO, AKTIVITY, INFRAŠTRUKTÚRA, KULTÚRNOHISTORICKÉ HODNOTY ÚZEMIA.....	22
3.1. Demografické údaje.....	22
Základné údaje o obyvateľstve	22
3.2. Sídla	22
3.3. Poľnohospodárstvo a lesné hospodárstvo	22
Poľnohospodárska výroba	22
Lesné hospodárstvo	23
3.4. Priemysel.....	23
3.5. Služby.....	23
3.6. Rekreačia a cestovný ruch	24
3.7. Doprava	24
Cestná doprava	24
Autobusová doprava	24
Železničná doprava	25
3.8. Produktovody.....	25
Zásobovanie vodou	25
Zásobovanie plynom	25
Zásobovanie elektrickou energiou	25
Zásobovanie teplom.....	25
Kanalizácia	26
Telekomunikácie	26
3.10. Odpady a nakladanie s nimi.....	26
3.11. Kultúrno-historické hodnoty	26
3.12. Archeologické a paleontologické náleziská	27
4. SÚČASNÝ STAV KVALITY ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA VRÁTANE ZDRAVIA	28
4.1. Ovzdušie.....	28
4.2. Hluk.....	28
4.3. Povrchové a podzemné vody	28
Povrchové vody.....	28
Podzemné vody.....	29
4.4. Kontaminácia pôdy.....	29
4.5. Radónové riziko	29
4.6. Zdravotný stav obyvateľstva.....	29
IV. ZÁKLADNÉ ÚDAJE O PREDPOKLADANÝCH VPLYVOCH ČINNOSTÍ NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA A O MOŽNOSTIACH OPATRENÍ NA ICH ZMIERENIE	29
1. POŽIADAVKY NA VSTUPY	29
1.1. Záber pôdy.....	30
1.2. Potreba surovín a energií.....	30
Spotreba vody	30
Etapa výstavby	30
Etapa prevádzky.....	30
Potreba vody pre zamestnanca nízkokapacitného bitúnku	30
Potreba vody pre čistenie a dezinfekciu priestoru nízkokapacitného bitúnku	30
Požiarne voda.....	30
Zabezpečenie vody.....	30
Spotreba el. energie.....	30
V období výstavby.....	30
V období prevádzky	31
Zemný plyn.....	31
Motorová nafta	31

Iné surovinové zdroje	31
Fáza výstavby	31
Fáza prevádzky	31
Ovce na jatočné spracovanie	31
Ďalšie suroviny	31
Skladovanie a manipulácia s škodlivými látkami	31
1.3. Nároky na pracovné sily	31
1.4. Doprava a iná infraštruktúra	32
Kvantifikácia množstva vstupov a výstupov pre stanovenie dopravného zaťaženia:	32
V období výstavby:	32
Obdobie prevádzky	32
2. ÚDAJE O VÝSTUPOCH	32
2.1. Zdroje znečistenia ovzdušia, zdroje zápachu	32
Hlavné bodové zdroje znečistenia ovzdušia	32
Kategorizácia zdroja znečistenia ovzdušia	32
Vykurovanie objektov	32
Kafilérny box	32
Líniové zdroje znečistenia ovzdušia	32
Plošné zdroje znečistenia ovzdušia	33
2.2. Zdroje hluku, vibrácií	33
Etapu výstavby	33
Etapu prevádzky	33
Bodové zdroje hluku	33
Líniové zdroje hluku	33
2.3. Zdroje vibrácií	34
2.4. Odpadové vody	34
Splaškové vody	34
Technologické odpadové vody	35
Vody z povrchového odtoku	35
2.5. Odpady	35
Nakladanie s odpadmi	35
Kategorizácia odpadov v súvislosti s modernizáciou farmy	35
Kategorizácia odpadov počas prevádzky	35
Odpady vznikajúce pri likvidácii prevádzky a stavby	36
2.6. Iné očakávané vplyvy	36
3. ÚDAJE O PREDPOKLADANÝCH PRIAMYCH A NEPRIAMYCH VPLYVOCH NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	36
3.1. Vplyvy na obyvateľstvo	36
Výstavba	36
Prevádzka	36
Zdravotné riziká	36
Sociálne a ekonomické dôsledky a súvislosti	37
Narušenie pohody a kvality života	37
3.2. Vplyvy na horninové prostredie, nerastné suroviny, geodynamické javy a geomorfologické pomery ..	37
3.3. Vplyvy na klimatické pomery	37
3.4. Vplyvy na ovzdušie	37
3.5. Vplyvy na vodné pomery	38
Vplyv na povrchové vody	38
Vplyv na podzemné vody	38
3.6. Vplyvy na pôdu	38
3.7. Vplyvy na faunu, flóru a ich biotopy	38
3.8. Vplyvy na krajinu - štruktúru a využívanie krajiny, krajinný obraz	38
3.9. Vplyvy na územný systém ekologickej stability	38
3.10. Vplyvy na urbánny komplex a využívanie zeme	39
3.11. Vplyvy na kultúrne a historické pamiatky	39
3.12. Vplyvy na archeologické a paleontologické náleziská a významné geologické lokality	39
3.13. Vplyvy na kultúrne hodnoty nehmotnej povahy	39
4. HODNOTENIE ZDRAVOTNÝCH RIZÍK	39
5. ÚDAJE O PREDPOKLADANÝCH VPLYVOCH NAVRHOVANEJ ČINNOSTI NA CHRÁNENÉ ÚZEMIA	39
6. POSÚDENIE OČAKÁVANÝCH VPLYVOV Z HĽADISKA ICH VÝZNAMNOSTI A ČASOVÉHO PRIEBEHU PÔSOBNOSTI	40
6.1. Znečisťovanie ovzdušia	40

Údaje o zdroji znečistenia ovzdušia v súčasnej prevádzke:.....	40
– variant 0 –	40
Údaje o zdroji znečistenia ovzdušia po realizácii zámeru:	40
– variant 1 – modernizácia farmy s realizáciou a prevádzkovu nízkokapacitného bitúnku -vykurovanie objektu.....	40
6.2. Hluk a vibrácie	40
6.3. Explózia, požiar	40
6.4. Znečistenie vôd	41
6.5. Vizuálny vplyv	41
6.6. Vplyv na zdravie.....	41
6.7. Socio-ekonomický vplyv	41
7. PREDPOKLADANÝ VPLYV PRESAHUJÚCI ŠTÁTNE HRANICE	41
8. VYVOLANÉ SÚVISLOSTI, KTORÉ MÔŽU SPÔSOBIŤ VPLYVY S PRIHLIADNUTÍM NA SÚČASNÝ STAV ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA V DOTKNUTOM ÚZEMÍ	41
9. ĎALŠIE MOŽNÉ RIZIKÁ SPOJENÉ S REALIZÁCIOU ČINNOSTI	41
10. OPATRENIA NA ZMIERNENIE NEPRIAZNIVÝCH VPLYVOV ČINNOSTI	41
11. POSÚDENIE OČAKÁVANÉHO VÝVOJA ÚZEMIA, AK BY SA ČINNOSŤ NEREALIZOVALA	43
12. POSÚDENIE SÚLADU ČINNOSTI S ÚZEMNO-PLÁNOVACOU DOKUMENTÁCIOU	43
13. POSÚDENIE OČAKÁVANÝCH VPLYVOV Z HĽADISKA ICH VÝZNAMNOSTI A ČASOVÉHO PRIEBEHU PÔSOBNIA	43
13. ĎALŠÍ POSTUP HODNOTENIA VPLYVOV S UVEDENÍM NAJZÁVAŽNEJŠÍCH OKRUHOV PROBLÉMOV.....	44
V. POROVNANIE VARIANTOV NAVRHOVANEJ ČINNOSTI A NÁVRH OPTIMÁLNEHO VARIANTU	44
<i>Tvorba súboru kritérií a určenie ich dôležitosti na výber optimálneho variant</i>	<i>44</i>
<i>Výber optimálneho variantu alebo stanovenia poradia vhodnosti pre posudzované variant</i>	<i>44</i>
VI. MAPOVÁ A INÁ OBRAZOVÁ DOKUMENTÁCIA	46
VII. DOPLŇUJÚCE INFORMÁCIE K ZÁMERU	46
1. ZOZNAM TEXTOVEJ A GRAFICKEJ DOKUMENTÁCIE, KTORÁ SA VYPRACOVALA PRE ZÁMER A ZOZNAM HLAVNÝCH POUŽITÝCH MATERIÁLOV.....	46
Zoznam použitých materiálov	46
Internetové zdroje	46
Legislatíva.....	46
2. ZOZNAM VYŽIADANÝCH VYJADRENÍ A STANOVÍSK	47
3. ĎALŠIE DOPLŇUJÚCE INFORMÁCIE O DOTERAJŠOM POSTUPE PRÍPRAVY NAVRHOVANEJ ČINNOSTI A POSUDZOVANÍ JEJ PREDPOKLADANÝCH VPLYVOV NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE.....	48
VIII. MIESTO A DÁTUM VYPRACOVANIA ZÁMERU	48
IX. POTVRDENIE SPRÁVNOSTI ÚDAJOV	48
<i>Spracovatelia zámeru</i>	<i>48</i>
<i>Navrhovateľ zámeru</i>	<i>48</i>
<i>Potvrdenie správnosti údajov</i>	<i>48</i>

I. Základné údaje o navrhovateľovi

1. Názov

AGROSPOL Hradová, spol. s r.o. Tisovec

2. Identifikačné číslo

36 020 338

3. Sídlo

AGROSPOL Hradová, spol. s r.o. Tisovec , Rejkova 90 , Tisovec 980 61

4. Meno, priezvisko, adresa, telefónne číslo a iné kontaktné údaje oprávneného zástupcu obstarávateľa

Denis Komjaty, Rejkova 90 , Tisovec 980 61
kontaktná osoba: Monika Ivorová
telefón: +421 0917161497
email.: monika.ivorova@post.sk

5. Meno, priezvisko, adresa, telefónne číslo a iné kontaktné údaje kontaktnej osoby, od ktorej možno dostať relevantné informácie o navrhovanej činnosti a miesto na konzultácie

Ing. Martin Slosiarik UMWELT s.r.o.
kancelária: Kapitulská 12
974 01 Banská Bystrica
Telefón: +421 948516651

II. ZÁKLADNÉ ÚDAJE O NAVRHOVANEJ ČINNOSTI

1. NÁZOV

Modernizácia farmy objektu Bitúnok, predajňa a sociálne zariadenia

2. ÚČEL

Činnosť predstavuje:

Existujúca stavba aj pozemok na ktorom je plánovaná posudzovaná činnosť je vo vlastníctve navrhovateľa (v prílohe LV č 2147 a KM). Priestory vybudované za účelom Kafilérie boli vybudované v roku 1976 ako súčasť technického vybavenia farmy – poľnohospodárskeho družstva. AGROSPOL Hradová, spol. s. r.o. začala svoju poľnohospodársku a živočíšnu výrobu prevádzkovať v lokalite Rejkovo od roku 1997. V minulosti poľnohospodárska činnosť v tejto lokalite bola vykonávaná inými podnikateľskými subjektmi (poľnohospodárskym družstvom) približne od roku 1960. V súčasnosti je základom poľnohospodárskej činnosti chov oviec, výroba a predaj syrov. Register farmy Štátneho plemenárskeho ústavu SR, č. 102673, pre hovädzí dobytok a ovce. (registrácia v prílohe zámeru)

Posudzovaná činnosť pozostáva v rekonštrukcii poľnohospodárskej budovy, priestoru bývalej "kafilérie" na prevádzku nízkokapacitného bitúnku. Jedná sa o rekonštrukciu vnútorných priestorov stavby umiestnenej na parcele č. 5514/11 v poľnohospodárskej budove s súpisným číslom 1746,

v extraviláne mesta Tisovec v lokalite Rejkovo v rámci areálu poľnohospodárskej farmy. Prevádzka je situovaná cca 3 km od mesta Tisovec po prístupovej komunikácii, mimo zastavaného územia obce. Navrhovateľ zámeru nemá vedomosť že by v blízkom okolí vznikal obdobný zámer, alebo by hrozila kumulácia vplyvov zámeru s inými zámermi v okolí.

3. UŽÍVATEĽ

AGROSPOL Hradová, spol. s r.o.
Tisovec , Rejkova 90 , Tisovec 980 61

4. CHARAKTER NAVRHOVANEJ ČINNOSTI

Názov činnosti	Modernizácia farmy objektu Bitúnok, predajňa a sociálne zariadenia
Predmet činnosti	Nová činnosť - rozšírenie činnosti

Podľa prílohy č. 8. zákona 24/2006 Z. z. sa jedná o nasledovnú činnosť:

9. Potravinársky priemysel, Bitúnky a mäsokombináty s kapacitou tavby do 50 t/ deň.
Rezortný orgán: Ministerstvo pôdohospodárstva SR

Pol. Číslo	Činnosť, objekty a zariadenia	Prahové hodnoty	
		Časť A (povinné hodnotenie)	Časť B (zistovacie konanie)
1.	Bitúnky a mäsokombináty, hydinárske závody s kapacitou	od 50 t/ deň.	bez limitu

V zmysle Zákona č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov, navrhovaná činnosť – Modernizácia farmy objektu Bitúnok, predajňa a sociálne zariadenia, predstavuje novú činnosť. Z hľadiska posudzovanej činnosti sa podľa zákona NR SR č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie sa jedná o činnosť, ktorá je v uvedenom zákone v prílohe č. 8, - kapitola 9: Potravinárska výroba, položka č.1 : Bitúnky a mäsokombináty, hydinárske závody s kapacitou.

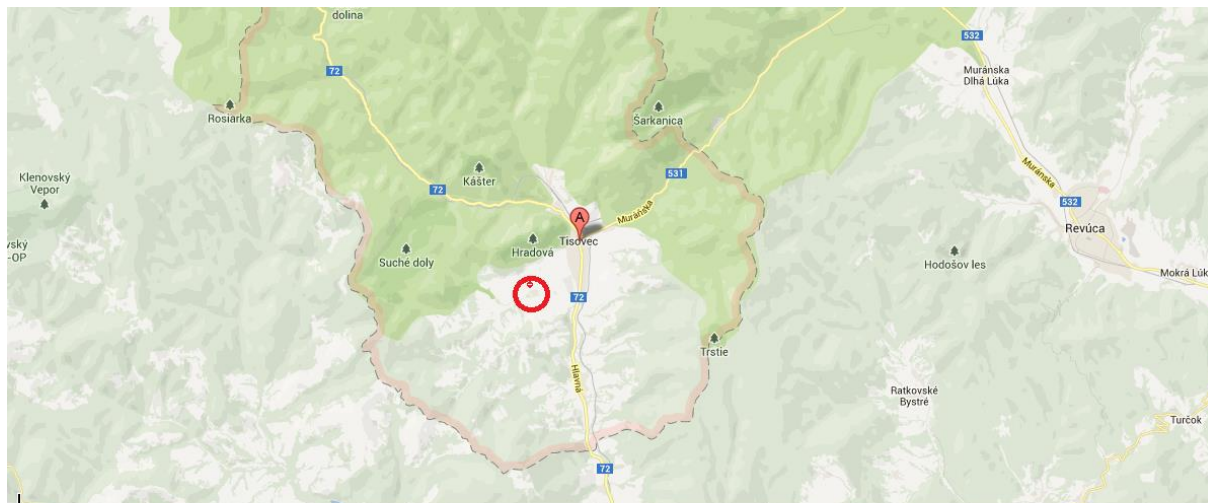
Z uvedeného vyplýva, že je potrebné vypracovať „zámer“ pre zisťovacie konanie posudzovania vplyvov činností na životné prostredie. Posudzovacia činnosť posudzuje vplyv prevádzky nízkokapacitného bitúnku na životné prostredie.

5. UMIESTNENIE NAVRHOVANEJ ČINNOSTI

- kraj : Banskobystrický
- okres: Rimavská Sobota
- obec : Tisovec
- katastrálne územie: Tisovec

Parcelné číslo: Prevádzka farmy je umiestnená na parcelách KN č. 3858, 3859, 3860, 3861, 3871, 3915, 3939, 5473, 5512, 5514, 5818. Nízkokapacitný bitúnok je plánovaný na parcele KN č.5514, (5514/11– označený ako kafiléria). Pozemky a budovy sú vo vlastníctve prevádzkovateľa a navrhovateľa zmeny činnosti.

5. SITUÁCIA UMIESTNENIA NAVRHOVANEJ ČINNOSTI

O - lokalita zmeny činnosti Farma Rejkovo

7. TERMÍN ZAČATIA A UKONČENIA ČINNOSTI

Začiatok činnosti: 10/2013

Skončenie činnosti sa v čase navrhovania nepredpokladá

8. STRUČNÝ OPIS TECHNICKÉHO A TECHNOLOGICKÉHO RIEŠENIA

8.1. Opis existujúcej prevádzky:

Navrhovateľ, AGROSPOL Hradová, spol. s r.o. v lokalite Rejkovo vykonáva poľnohospodársku činnosť základom poľnohospodárskej činnosti chov oviec, výroba a predaj syrov. Chov oviec je v približne v rozsahu 1 500 ks. Existujúci poľnohospodársky dvor pozostáva z nasledovných prevádzkových súborov: rezervoár vody, zberná nádrž vody, 4 x maštal', koniareň, dielňa, dojárňa, senník, siláž, poľnohospodárska budova, výrobňa syra a výrobkov zo syra. V poľnohospodárskom dvore pôsobí aj iný subjekt s zameraním na chov koní.

8.2 . Predpokladané stavebno - technické riešenie

Navrhovateľ sa v rámci svojho rozvoja rozhodol realizovať nízkokapacitný bitúnok v objekte poľnohospodárskej budovy - časť kafilérie, s úpravou na platné predpisy a normy v rámci EÚ a v legislatíve SR v danej oblasti. Rekonštrukcia bude slúžiť na splnenie veterinárnych podmienok prevádzkarne, pre zaistenie požiadaviek v záujme ochrany zdravia ľudí pri produkcii v súlade NV SR č. 283/2009 Z.z. Týždenná kapacita prevádzky - bitúnku bude max. 1 ks jednotiek.

8.2. Opis navrhovanej technológie :

Základné informácie o kapacitách Bitúnku

Kapacity	
Celková plocha	do 40 m ²
Predpokladaný počet zamestnancov bitúnku	1/2
Kapacita spracovania jatočných zvierat	1 VDJ /týždeň

Bitúnku – stručný opis technického riešenia Bitúnku

Príjem jatočných zvierat
Porážka jatočných zvierat
Vykrvavenie
Stiahnutie z kože
Rozpolenie a vyvrhnutie
Chladiarenský box na 0 °C
Váha elektronická
Expedícia

Varianty riešenia

Predkladaný zámer je vypracovaný v jedno-variantnom riešení. OUŽP Rimavská Sobota, na základe žiadosti navrhovateľa, AGROSPOL Hradová, spol. s.r.o. Tisovec, umožnil upustenie od požiadavky spracovania variantného riešenia zámeru v zmysle §22 bod 7 zákona č.24/2006 Z. z. Rozhodnutie o upustení od variantného riešenia je v prílohe tohto zámeru. Upustenie od variantného riešenia bolo odôvodnené nasledovným: Jedná o činnosť v jednom priestorovom variante v priamej väzbe na danú lokalitu – farma chovu oviec pri využití existujúcej stavby a priestorov, ktoré sú vo vlastníctve navrhovateľa. Iné technologické variantné riešenie nebolo riešené vzhľadom na nízku kapacitu Bitúnku – 1 ks/ týždeň s použitím jednoduchej technológie spracovania mäsa pre primeranú finančnú návratnosť.

Nulový variant

Nulový variant predstavuje zachovanie prevádzky v pôvodnom rozsahu ktorý predstavuje len chov oviec a výroba mliečnych výrobkov. U tejto varianty sa predpokladá, že by sa na posudzovanom pozemku nerealizovala žiadna iná stavba alebo iný podnikateľský zámer. Iný podnikateľský zámer však predložený nie je a o inú aktivitu tu oznamovateľ a majiteľ budovy a súčasný prevádzkovateľ farmy záujem nemá a posudzovaná stavba je logickým sledom k existujúcemu areálu a k podnikateľskej orientácii investora chovu oviec a zároveň nadväzuje na existujúcu farmu v území.

Variant – 1

Stavebné riešenie

Nízkokapacitný bitúnok bude riešený v existujúcej poľnohospodárskej budove v priestore bývalej "kafilérie" na ktorej stavbu bolo vydané stavebné povolenie a kolaudačné rozhodnutie. Pôvodný objekt je dvojpodlažný nepodpivničený. Vonkajšie stvárnenie bitúnku je dané existujúcou stavbou. Objekt spĺňa základné dopravné požiadavky na prevádzku nízkokapacitného bitúnku. Urbanisticky daný objekt ani po úprave nenaruší vzhľad daného priestor. Objekt sa nachádza v území určenom pre

poľnohospodársku výrobu. Poľnohospodárska budova v ktorej bude riešený bitúnok sa nachádzajú v oplostenom areáli. Realizáciou bitúnku a modernizáciou farmy sa nezasahuje a nemení dané urbanistické riešenie obce, nakoľko existujúca farma je mimo zastavané územia obce. Všetky existujúce objekty v areáli sú dopravne prístupné obslužnými komunikáciami.

Technický popis činnosti

Opis navrhovanej technológie :

Porážanie

Táto činnosť sa bude vykonávať v samostatnom priestore porážkarne, kde sa jatočné telo ovce zabije a po porazení vytiahne do visu. Vo vise sa vykrví, stiahne z kože, vykolí a rozpoltí. Všetky operácie s porazeným kusom sa budú vykonávať vo visutej polohe. Po zabití, vykrvení a stiahnutí kože, sa jatočné telo presunie jednoduchou klatkovou dráhou na miesto vykolenia a rozpólenie tela. Krv zo zabitého zvieraťa sa zachytí do osobitnej nádoby. Opracovaná ovčia polovica bude ručne prípadne na vozíku presunutá do chladiarne - chladiaceho boxu. Celý priebeh spracovania od zabitia až po rozrobenie a expedíciu zachováva princíp jednosmernosti technologického toku od špinavej prevádzky ku čistej, s odvedením odpadov mimo technologického toku tak, aby nedochádzalo ku kríženiu ciest.

Chladenie mäsa

Pre chladenie jatočne opracovanej polky je v smere toku výroby ku expedícii zabezpečený chladiaci box. V chladiacom boxe bude udržiavaná teplota + 2 °C, aby mäso bolo schladené na vnútornú teplotu + 7 °C.

Rozrábka

Opracované pólkky nebudú ďalej rozrábané pred expedíciou podľa podmienok predaja z dvora.

Expedícia

Expedícia uzatvára reťazec výroby.

Technologické zariadenia

Pre danú prevádzku sú rozhodujúcimi zariadeniami :

- Fixačné zariadenie (klieťka)
- Omračovací prístroj
- Prenosný vozík
- Kladkostroj
- Nerezový stôl

Šatne a hygienické zázemie pre zamestnancov sú navrhnuté tak, aby nedošlo ku kríženiu toku pracovníkov "špinavej" a "čistej" prevádzky.

V rámci modernizácie sa vykonajú stavebné úpravy malého rozsahu, ktoré spadajú pod ohlasovaciu povinnosť podľa § 57 zákona č.50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov.

Vzduchotechnika

Čerstvo vzdušné vetranie je zaistené pre miestnosť porážky prirodzeným vetraním ktoré bude doplnené núteným a to inštaláciou stenového elektrického ventilátoru o priemere cca 0,40 m.

Zdravotechnika

Objekt je napojený sa existujúci zdroj vody – vlastný rezervoár. Kvalita vody je pravidelne prešetrovaná akreditovaným laboratóriom, v zmysle požiadaviek na vodu určenú na ľudskú spotrebu a kontrolu kvality vody určenej na ľudskú spotrebu. Navrhovaná zmena si nevyžiada výrazný nárast spotreby úžitkovej a pitnej vody.

Kanalizácia

Kanalizácia objektu bude vyhotovená ako delená, splaškové vody + odkanalizovanie technológie bitúnku a dažďové vody odvádzané samostatne do vsaku. Vody znečistené tukovými látkami budú vyvedené samostatnou vetvou napojenou na odlučovač tukov do žumpy. Splaškové vody budú odvedené tiež do žumpy. Žumpa bude podľa potreby vyvážaná na ČOV. Dažďová voda zo strechy bude odvádzaná strešnými vtokmi.

Plynoinštalácia

Napojenie objektu bitúnku na plynovod nie je plánované.

Kafilérny box

Kafilérny box je umiestnený v objekte bitúnku. Do kafilérneho boxu sú umiestňované tieto živočíšne odpady: všetky vnútornosti z hrudného koša a brušnej dutiny, koža, paprčky, oči, uši, rohy, chvost, krv prípadne hlavy a miecha. Box je chladený a pravidelne odvážaný asanačnou spoločnosťou na základe zmluvných podmienok s ňou.

Pohľad na existujúcu budovu v rámci ktorej vnútorných priestoroch bude realizovaná Modernizácia farmy objektu, Bitúnok, predajňa a sociálne zariadenia „

Hodnotenie celkovej úrovni technického riešenia

Vzhľadom na nízku kapacitu Bitúnku – 1 ks/ týždeň je použitá základná jednoduchá technológia spracovania mäsa.

9. ZDÔVODNENIE POTREBY ČINNOSTI V DANEJ LOKALITE

Projekt „Modernizácia farmy objektu, Bitúnok, predajňa a sociálne zariadenia „ zabezpečí spracovanie vlastnej živočíšnej výroby a ich materiálne zhodnotenie. Následným predajom mäsa z dvora bude farma konkurencie schopnejšou. Pri predaji z dvora syrových výrobkov a masa v bezprostrednej blízkosti farmy je predpoklad vytvorenia malej príjemnej farmárskej agrolokality. Navrhovaná činnosť je v súlade s platnou územnoplánovacou dokumentáciou obce.

10. CELKOVÉ NÁKLADY

Predbežné orientačné náklady realizácie „Modernizácie farmy objektu, Bitúnok, predajňa a sociálne zariadenia „cca 100 000 € bez DPH. Nákladová časť stavby bude spresnená v rámci spracovania realizačnej projektovej dokumentácie.

11. DOTKNUTÁ OBEC

Mesto Tisovec

12. DOTKNUTÝ SAMOSPRÁVNÝ KRAJ

Banskobystrický samosprávny kraj

13. DOTKNUTÉ ORGÁNY

Dotknuté orgány, v zmysle zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie, ktorého záväzný posudok, súhlas alebo vyjadrenie vydávané podľa osobitných predpisov, podmieňujú povolenie činnosti.

- Mesto Tisovec

- Banskobystrický samosprávny kraj
- Obvodný úrad životného prostredia Rimavská Sobota, Stále pracovisko Revúca (úseky ŠVS, ŠSOO, ŠSOO)
- Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Rimavskej Sobote
- Okresné riaditeľstvo Hasičského a záchranného zboru
- Obvodný lesný úrad Rimavská Sobota
- Obvodný úrad pre cestnú dopravu a pozemné komunikácie v Rimavskej Sobote

13. POVOĽUJÚCI ORGÁN

Obvodný úrad životného prostredia Rimavská Sobota

14. REZORTNÝ ORGÁN

Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky

15. DRUH POŽADOVANÉHO POVOLENIA NAVRHOVANEJ ČINNOSTI PODĽA OSOBITÝCH PREDPISOV

- Ohlásenie stavebnej úpravy malého rozsahu, podľa § 57 zákona č.50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov.
- Súhlas o povolení stavby malých zdrojov znečisťovania ovzdušia
- Súhlas Regionálnej veterinárnej a potravinovej správy –schválenie prevádzkarne : Bitúnok na zabíjanie domácich kopytníkov s malým objemom výroby.
Súhlas na vykonávanie nasledovných činností: Zabíjanie : Ovce, 1 ks za týždeň

16. VYJADRENIE O VPLYVOCH ZÁMERU PRESAHUJÚCICH ŠTÁTNE HRANICE

Zámer, Modernizácia farmy objektu, Bitúnok, predajňa a sociálne zariadenia, nebude mať vplyv na životné prostredie presahujúci štátne hranice a nenapĺňa podmienky „Štvrtej časti“ zákona NR SR č. 24/2006 Z. z. a kritériá uvedené v prílohách č. 13 a č. 14.

III. ZÁKLADNÉ INFORMÁCIE O SÚČASNOM STAVE ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA DOTKNUTÉHO ÚZEMIA VYMEDZENIE DOTKNUTÉHO ÚZEMIA

1. Charakteristika prírodného prostredia

1.1 Geomorfológia

Oblasť Tisovca zahŕňa strednú časť Slovenského Rudohoria spolu s Muránskou planinou. Oblasť je na severe ohraničená riekou Hron, na juhu odvádzajú vody rieky Rimava a Muráň. Oblasť Tisovca leží na rozhraní dvoch častí Slovenského Rudohoria: Veporskej - západná časť oblasti Tisovca a Gemerskej - východná časť. Hranicu medzi nimi vytvára čiara Hálnej - Zbojská - Rimavská Sobota, potok Furmanec a rieka Rimava. Mesto Tisovec leží na oboch brehoch rieky Rimava a jeho nadmorská výška je 411 m n.m.. Z troch strán je mesto obklopené vrchmi. Na severovýchode je to Voniaca (1 075 m n.m.), ktorá je jedným zo západných výbežkov Muránskej planiny. Na východnej strane Tisovca je Trstie a na západe Hradová. Na južnej strane Tisovca začína Rimavská dolina, ktorá pokračuje až za hranice Maďarska. Podľa regionálneho geomorfologického členenia SR (Mazúr, Lukniš, 1980) patrí širšie záujmové územie do:

- sústavy: Alpsko-himalájska
 - podsústavy: Karpaty
 - provincie: Západné Karpaty
 - subprovincie: Vnútorne Západné Karpaty
- celku: Spišsko-gemerský kras

- podcelku: Muránska planina
- časti: Muránska brázda
- oblasti: Slovenské rudohorie.

Geomorfologické podcelky Trstie a Stolica sa rozprestierajú na východ, juh a západ od mesta Tisovec. Na juhu pozvoľna prechádzajú do Železnického predhoria Revúckej vrchoviny. Najvyšší bod Trstie s nadmorskou výškou 1 121 m n.m., leží cca 4 km juhovýchodným smerom od Tisovca. Na sever od Tisovca sa nachádza geomorfologický celok Muránska Planina, ktorú tvorí rozľahlá tektonická troska. Severozápadná časť širšieho okolia je tvorená geomorfologickým podcelkom Fabova hoľa.

(zdroj: EKOS PLUS s.r.o., Zámer EIA, Pokračovanie ťažby vápenca v dobývacom priestore Tisovec)

1.2 Geologické pomery dotknutého územia a jeho širšieho okolia

Dotknuté územie je budované vnútrokarpatskými jednotkami, mezozoikom bradlového pásma a centrálnych Západných Karpát. Územie je tvorené stredno- až vrchnotriasovými vápencami a dolomitmi. Severná časť širšieho okolia predstavuje plutonity centrálnych Západných Karpát tvorené hercýnskymi porfyrickými dvojsľudovými a biotitickými granitmi až granodioritmi. Východná časť je tvorená spodnotriasovými pieskovecami, vápnitými bridlicami, vápencami a evaporitmi. Z geologického vývoja je oblasť Tisovca začlenená k Muránskej plošine. Zaráďujeme ju do pásma kryštallisko – druhohorného. Tvorí časť mohutného karpatského oblúka, v ktorého stavbe sa uplatňuje kryštallické jadro zložené zo žúl, rúl, fylitov a príbuzných hornín. V oblasti Tisovca je zastúpený i obal. Jadro predstavuje väčšiu časť územia. Je zastúpené hrebeňom Vepor – Fabová hoľa. Geologicky patrí územie Tisovca k neogénu (mladšie treťohory). Je tu vyvinutý najmä spodný a stredný trias (najstarší útvar druhohôr). Mocné vápence s podložíom werfénových bridlíc ležia na kryštallických bridliciach. Na juhozápad od Tisovca vystupuje ako celistvá vápencová doska v Tisovskom krase mocnými vápencovými chrbtami Hradová a na západe Kášter, odkiaľ pokračuje na severovýchod cez Šajbu a Ostricu od severného okolia Muráňa. Západný okraj Hradovej je typická krasová plošina so závrťmi. Je tu niekoľko jaskýň. Okraje plošiny všade strmo spadajú na juhovýchod a zreteľne ukazujú kras. Tisovský kras je rozdelený riekou Furmanec, ktorá oddelila Hradovú a Suché od pôvodného celku Muránskeho krasu. Vápencové bralá Káštera tvorili celok s masívom Hradovej, no dnes vystupujú osamele.

(zdroj: EKOS PLUS s.r.o., Zámer EIA, Pokračovanie ťažby vápenca v dobývacom priestore Tisovec)

Inžinierskogeologické pomery

Na základe regionálneho geologického členenia Slovenska (D.Vass et al., 1988) záujmové územie leží vo veporskom pásme a kohútskej zóne. Na severe územie hraničí so zónou Muránska planina. Podľa Inžinierskogeologickej rajonizácie SR je posudzované územie súčasťou oblasti vysokých jadrových pohorí v ktorej geoekologické prostredie charakterizujú:

- rajón údolných riečnych náplav (F) - vymedzuje územie údolnej nivy rieky Rimava;
- rajón deluviálnych sedimentov (D) - vyplňa časť územia Rejkovo;
- rajón efuzívnych hornín (VI) - nachádza sa v priestore Čertovej doliny a kopca Magnet;
- rajón zlepcových hornín (Sz) - nachádza sa v priestore medzi kopcami Magnet a Kereška;
- rajón pieskovcových hornín (Sp) - nachádza sa v časti lokality Suché doly;
- rajón ílovcovo-prachových hornín (Si) - nachádza sa v časti priestoru Suché doly;
- rajón vápencových hornín (Sv) - vyplňa časť územia Zbojská a Šarkanica - Ostrica;
- rajón intruzívnych hornín (Ih) - vyplňa podstatnú severnú časť územia;
- rajón vysokometamorfovaných hornín (Mv) - vyplňa podstatnú južnú časť územia.

(zdroj: EKOS PLUS s.r.o., Zámer EIA, Pokračovanie ťažby vápenca v dobývacom priestore Tisovec)

Geodynamické javy a seizmicita územia

Geologická stavba územia a dynamika reliéfu vytvárajú v dotknutom území predpoklady pre rôzne formy prirodzenej deštrukcie územia, ako sú rýhová a výmoľová deštrukcia, v skalnom prostredí

odpadávanie úlomkov a balvanov, zosúvanie a blokové deformácie. Okolie územia je vo väčšej miere zalesnené, preto prejavy vodnej erózie v území sú nevýrazné. Využitie územia s prevahou lesných ekosystémov brzdí prejavy vodnej erózie. Podľa STN 73 0036 patrí dotknuté územie do seizmickej oblasti s možným zemetrasením menším ako 6 M.C.S s periodicitou niekoľko sto rokov.

Ložiská nerastných surovín

V blízkosti Tisovca a Rimavskej Píly sa nachádzajú ložiská drahokovových rúd, rúd farebných kovov a železa, ďalej sa tu nachádzajú malé ložiská mastenca, magnezitu, tmavého čadiča. V 15. storočí sa tu ťažilo zlato, striebro, meď a železo. Priamo v katastrálnom území Tisovca sa nachádza ložisko vysoko percentného vápenca s rozvinutou ťažbou, dobývací priestor Tisovec a na lokalite Hnúšťa – Mútnik sa nachádza malé ložisko mastenca a magnezitu. Juhovýchodne od záujmového územia je na lokalite Ratkovská Suchá evidovaný významný výskyt magnezitu. Na lokalite Borovniak – Pohronská Polhora sa v minulosti ťažil stavebný kameň (kremenec), v súčasnosti je činnosť utlmená. Ložiskový výskyt stavebného kameňa je aj na lokalite Muráň. (zdroj: Mapový server ŠGÚDŠ, „Prehľadné mapy SR, M 1:500 000).

1.3. Pôdne pomery

Z hľadiska geoeologickej charakteristiky záujmové územie patrí medzi typy:

- vnútrohorské kotliny a brázdy s hnedými pôdami nasýtenými a rendzinami a s bučinou: údolná niva Rimavy od mesta Tisovec južným smerom;
- hornatiny a vysoké plošiny na karbonatickom substráte s rendzinami a skalnou stepou až jedľobučinou: priestor Ostrica - Šarkanica - Kášter - Hradová - Suché doly;
- hornatiny a plošiny na kryštalickej substráte s hnedými pôdami nenasýtenými a smrečinou.

V celosvetovom rozmiestnení pôdných typov patrí územie Tisovca do pásma podzolových pôd. Pri veľkej pestrosti pôdotvorných procesov vo veľmi rozmanitých miestnych podmienkach sa tu vyskytuje väčšie množstvo pôdných typov. V oblasti Tisovca sa nachádza podzolový typ pôdy. Je to typ pôdotvorného procesu, ktorý zahŕňa nasledovné pôdne typy:

- sivé lesné pôdy,
- hnedé lesné pôdy (stredoeurópska hnedozem),
- podzolované pôdy,
- podzoly.

Vyskytujú sa vo výškach 200 - 1 500 m n.m. s pôvodným porastom zmiešaných a ihličnatých stromov. Celkovo zastúpené v spomínanej oblasti: hnedé lesné pôdy horského typu 60 – 70 %, sivé lesné pôdy 20 – 25 % a mierne podzolové pôdy 3 – 5 %. Z pôdných druhov prevláda stredne ťažký – hlinitý a piesočnato-hlinitý druh. V okolí Tisovca sa vyskytuje rašelina. Je to pôdny typ organogenného pôvodu a obsahuje viac než 50 % spáliteľných organických látok. Vytvára sa v rašelinisku, ktoré sa nachádza na hrebeni Trstia vo výške 1 150 m n.m.. Plocha rašeliniska je dosť rozsiahla, ale rašelina sa neťaží.

Podľa Morfogenetického klasifikačného systému pôd katastrálne územie Tisovec tvoria nasledovné pôdne typy:

- kambizeme a andozeme prevažne nasýtené (hnedé pôdy):
 - kambizeme typické nasýtené, sprievodné rendziny a pararendziny; na zvetralinách silikátovo-karbonátových hornín a vápencov;
- kambizeme a andozeme kyslé až výrazne kyslé (hnedé pôdy):
 - kambizeme dystrické a kambizeme typické kyslé, sprievodné rankre; na zvetralinách kyslých hornín;
 - kambizeme dystrické, sprievodné podzoly kambizemné a rankre; na zvetralinách kyslých hornín;
- rendziny a pararendziny:
 - rendziny a kambizeme rendzinové, sprievodné litozeme karbonátové, lokálne rendziny sutinové; na zvetralinách pevných karbonátových hornín;
 - rendziny vylúhované a kambizeme rendzinové, sprievodné litozeme karbonátové a rendziny sutinové; na zvetralinách pevných karbonátových hornín.

V širšom záujmovom území sa vyskytujú ľahké, stredne ťažké až ľahšie pôdy, s lokálnym výskytom ťažkých pôd, bez skeletu až silne skeletovité, hlboké, stredne hlboké aj plytké pôdy. Charakteristické je nerovnomerné striedanie územných častí s rôznymi vlastnosťami z hľadiska skeletu, zrnitosti a hĺbky pôdy.

Podľa geneticko-agronomických charakteristík pôd, v území sa vyskytujú fluvizeme, kambizeme, litozeme a rankre. Fluvizeme sa vyskytujú v údolnej nive Rimavy a Skaličky a sú ovplyvňované výrazným kolísaním hladiny podzemnej vody. Tieto pôdy patria k produkčným pôdam. Kambizeme tvoria podstatnú časť katastrálneho územia a patria k menej produkčným pôdam. Rankre majú územne lokálny výskyt a patria k málo produkčným pôdam. Územne prevládajú kambizeme (hnedé pôdy), litozeme (nivné pôdy) a rendziny majú lokálny výskyt. Bonita pôdy je dynamická a mení sa vlastnosť pôd, ktorá vzniká a vyvíja sa na základe vzájomného pôsobenie celého komplexu prírodných (stanovištných) a spoločensko-ekonomických faktorov.

(zdroj: EKOS PLUS s.r.o., Zámer EIA, Pokračovanie ťažby vápenca v dobývacom priestore Tisovec)

1.4. Klimatické pomery

Klimatické pomery sú závislé predovšetkým od zemepisnej polohy, orografických pomerov, vegetačného krytu a rozsahu vodných plôch.

Teplotné a zrážkové pomery

Klíma povodia rieky Slanej, do ktorého spadá i oblasť Tisovca má voči podnebiu na ostatnom Slovensku určité zvláštnosti, dané najmä zemepisnou polohou. Povodie Slanej je veľmi členité, má mnoho hlbokých dolín otvorených na juh, kde sa rozširujú do väčších kotlín. Na severe je povodie ohraničené hrebeňom hôr. V dolinách a kotlinách tu v zime vznikajú jazerá studeného vzduchu, čo spôsobuje pomerne tuhé zimy. Doliny otvorené na juh sa v lete dobre vyhrievajú, preto letá sú pomerne teplé. Priemerná ročná teplota v Tisovci je 8,5°C až 9°C. Aj množstvo zrážok je dané polohou miesta a lokálnym ovplyvnením. Povodie je chránené voči dažďonosným vetrom od západu a otvorené je voči poruchám od juhu. V lete členitý terén podporuje konvenčnú činnosť, takže hlavné zrážky sú okolo 1 000 mm. Ročný úhrn zrážok pribúda od juhu na sever a os dolín do hôr. Zrážkové minimum spadá do februára a tým zrážkové maximum do mesiaca júna. Zimné zrážky sú tu pomerne malé. Na hrebeňoch vrchov sa sneh udržiava niekedy až do mája, preto na horách je jar studená a oneskorená. Letné mesiace sú v dôsledku južného ovplyvnenia dosť teplé. Priemerná júlová teplota sa pohybuje okolo 15,5°C až 17,5°C. Z uvedeného vyplýva, že oblasť Tisovca spadá do mierne teplej oblasti nášho územia v celku s horským podnebiem. Vrcholová časť Fabovej hole patrí k subtypu studenej horskej klímy s priemernými januárovými teplotami od -6 °C do -7 °C. Júlové teploty sa pohybujú medzi 11,5 °C a 13,5 °C. Ročná výdatnosť zrážok varíruje od 1 000 do 1 400 mm. Výskyt snehovej pokrývky je 140 až 160 dní ročne a jej maximálna výška často presahuje 75 cm. Územie Muránskej planiny, Trstia a časť Stolice má chladnú horskú klímu. Priemerné januárové teploty sa pohybujú od -5 do -6,5 °C, priemerná júlová teplota je od 13,5 do 16 °C. najsnežnejšími mesiacmi sú júl a august. Ročná výdatnosť zrážok kolíše od 800 do 1 000 mm. Snehová pokrývka sa vyskytuje 120 až 140 dní v roku, kedy najviac dní so snehovou pokrývkou pripadá na mesiac január a február s výškou snehu cca 50 cm. Do mierne chladnej horskej klímy môžeme zaradiť východné strány Stolice a severné časti Revúckej vrchoviny. Na tomto území sa priemerné januárové teploty pohybujú od -6 °C do -4 °C. V júli kolíšu teploty od 16 °C do 17 °C. Ročná výdatnosť zrážok dosahuje 800 až 900 mm. V zimných mesiacoch sa snehová pokrývka vyskytuje 100 - 120 dní do roka. Najnižšie časti okolia Tisovca, nachádzajúce sa v údolných polohách vodných tokov, majú teplúhorskú klímu. Priemerné januárové teploty sa tu pohybujú od -5 °C do -2 °C, júlové teploty medzi 17,5 °C až 19,5 °C. Súhrnný súčet teplôt nad 10 °C kolíše medzi 2 400 a 2 900. Najdaždivejšie obdobie je koncom jari, najsnežnejšie sú letné mesiace. Výdatnosť zrážok sa pohybuje od 600 do 800 mm. Snehová pokrývka sa udrží len 90 - 110 dní do roka. Výška pokrývky je 25 - 50 cm.

Veternosť

Celé dotknuté územie sa vyznačuje slabými vetrami a častým bezvetrím. Najväčšia početnosť smerov vetra je zo severozápadného smeru a druhým najpočetnejším smerom je juhovýchod.

1.5. Hydrologické pomery

Katastrálne územie Tisovec patrí podľa hydrogeologickej rajonizácie SR do nasledujúcich hydrogeologických rájónov:

- M 126: Mezozoikum Muránskej planiny a východnej časti Heľpianskeho podolia a príľahlé kryštalinikum. Rajón zahrňuje komplexy vápencov a dolomitov Muránskej planiny a tzv. tisovského krasu. V k.ú. Tisovec zaberá severnú časť. Patria k nemu aj príľahlé svahy kryštalinika masívu Fabovej hole, odvodňované do tisovského krasu. Vodohospodársky významný je čiastkový rajón tisoveckého krasu, ktorý zaberá plochu cca 22 km². Hlavným hydrogeologickým činiteľom je tu vápencovo-dolomitický komplex s pomerne čistými vápencami, ktoré ľahko krasovatejú a majú schopnosť vytvárať rozvetvený systém podzemných ciest a dolomitmi, ktoré vďaka svojej rozpukanosťi dobre infiltrujú zrážkové vody a dopĺňajú tak priamo zásoby podzemných vôd oblasti. Uvedené hydrogeologické pomery vytvorili typický krasový režim s povrchovými a podzemnými formami.
- G 127: Kryštalinikum Stolických vrchov a Revúckej vrchoviny v povodí Slanej Hydrogeologický rajón zaberá ostatnú časť katastrálneho územia. Toto územie je budované kryštalinickými horninami, ktoré nevytvárajú priaznivé podmienky na akumuláciu a obeh väčšieho množstva podzemných vôd. Z vodohospodárskeho hľadiska je tento rajón málo významný.

Vodné toky

Katastrálne územie Tisovec spadá z hydrologického hľadiska do povodia rieky Slaná (č. hydrologického povodia 4-31-03). Hlavným tokom v území je rieka Rimava, ktorej plocha povodia predstavuje 594 km², s priemerným dlhodobým ročným prietokom 4,72 m³/s. Riečnu sieť tvoria v území prítoky hlavného toku. Najvýznamnejšími prítokmi sú:

- pravostranné: Strieborný potok, Furmanec, **Rejkovský potok**, Blatný potok.
- ľavostranné: Kačkava, Slávča, Skalička, Losinec, Ľadový potok a Palinový potok.

K.ú. Tisovec je pramennou oblasťou vyššie menovaných tokov a ich prítokov. Rieka Rimava premení v oblasti Slovenského rudohoria, celku Veporské vrchy, pod vrcholom masívu Fabovej hole. Rieka Rimava tečie prevažne severo-južným smerom. Typ povodia je vejárovitý. Plocha povodia predstavuje 73,92 km² a jeho dĺžka je 11,6 km. Lesy tvoria 50 % povodia a špecifický odtok má hodnotu 11,85 l.s⁻¹.km⁻².

Lokalita posudzovaného zámeru je umiestnená v bezprostrednej blízkosti Rejkovského potoka.

Vodné plochy

V katastrálnom území Tisovec sa nenachádza žiadna vodná nádrž. V južnej časti intravilánu mesta Tisovec, na ľavom brehu Rimavy pod sútokom s Rejkovským potokom, sa nachádza rybník, ktorý je vzdialený cca 2,5 km od dotknutej lokality. V širšom záujmovom území sa nachádza aj Vachtové jazierko, ktoré je od roku 1997 vyhlásené za chránený areál s výmerou 0,68 ha. Chránený areál je vyhlásený z dôvodu zabezpečenia ochrany mokradného spoločenstva s masovým výskytom chránenej a ohrozenej vachty trojlístej (*Menyanthes trifoliata*). Približne 9 km JZ je vybudovaná vodárenská nádrž Klenovec, ktorá predstavuje hlavný zdroj vody pre rimavskosobotský skupinový vodovod. Kapacita nádrže je 310 l.s⁻¹ a plocha 92,92 km².

Podzemné vody

Najbližším zdrojom podzemnej vody je rezervoár vybudovaný pre účel poľnohospodárskej farmy. Rezervoár s hĺbkou cca 10 m je umiestnený v rámci areálu farmy a od realizácie zámeru Nízkokapacitného bitúnku je vzdialený cca 800 m s približne 50 výškovým navýšením. Z rezervoáru je

voda distribuovaná potrubným rozvodom do jednotlivých objektov farmy. Úroveň narazených hladín podzemnej vody v blízkom okolí sa pohybuje v rozpätí 0,80 - 5,50 m pod povrchom terénu.

Pramene a pramenné oblasti

Severná časť k.ú. Tisovec je tvorená krasovým režimom, čoho dôkazom sú krasové pramene v mezozoickej kryhe severozápadne od Tisovca a to "Periodická vyvieracia" v doline Furmanca a typická krasová vyvieracia "Teplica" v bočnej doline potoka Furmanec, s úhrnnou výdatnosťou 15-579 l.s⁻¹. Tieto zdroje sú využívané verejným vodovodom Tisovec. V súčasnosti odoberaných 15,2 l.s podzemných vôd predstavuje 30,4 % z celkových využiteľných zásob podzemných vôd komplexu. Pramene Háj č.1-6 v povodí Blatného potoka, s povoleným odberom Q = 1,6 l.s⁻¹ sú využívané pre verejný vodovod Rimavská Píla. Niekoľko menších krasových vyvieraciek sa nachádza západne od Tisovca, niekoľko je priamo v meste. Z nich najdôležitejší je v nadmorskej výške 575 m n.m. severozápadne od Hradovej a tiež je zachytený pre vodovod. Tri pramene sú v doline Rejkovského potoka a to prameň Pod hradom, prameň Hlboký jarok a **prameň v Rejkove**. Ďalšie známe pramene sa v území využívajú pre poľnohospodársku výrobu a sociálne potreby.

Termálne a minerálne pramene

V širšom okolí, v údolí potoka Skalička (cca 1 km SV od Tisovca), na pravom brehu v lokalite Šťavica, vyviera minerálny prameň. Ide o prírodnú slabo mineralizovanú hydrouhličitanovo-síranovú, vápenato-horečnatú vodu, uhličitú, studenú, hypotonickú. Mineralizácia vody je 2 953,6 mg.l⁻¹, obsah CO₂ je 2 332,2 mg.l⁻¹, teplota 10 °C. Výdatnosť prameňa je 3,6 l.min⁻¹. Prameň je zachytený a využívaný na pitie a individuálne plnenie do fliaš. Prameň bol známy už v dávnej minulosti. V k.ú. Tisovec sa zdroje geotermálnych vôd nevyskytujú.

Vodohospodársky chránené územia

Chránené vodohospodárske územia sú oblasti, v ktorých sa v dôsledku priaznivých prírodných podmienok vytvárajú priaznivé akumulácie povrchových a podzemných vôd. V severnej časti katastrálneho územia Tisovec je takouto oblasťou CHVO Muránska planina s celkovou plochou 205 km². Vodným zdrojom tejto oblasti sú podzemné vody s využiteľnosťou 1,4 m.s⁻¹. CHVO zahŕňa 23 km poľnohospodárskej pôdy a 178 km lesnej pôdy. CHVO Muránska planina zasahuje do povodia rieky Hron (71 km) a rieky Slaná (134 km).

(zdroj: EKOS PLUS s.r.o., Zámer EIA, Pokračovanie ťažby vápenca v dobývacom priestore Tisovec)

1.6. Fauna a flóra

Fauna

Podľa zoogeografického členenia - terestrický biocyklus, môžeme riešené územie a jeho širšie okolie začleniť do eurosibírskej podoblasti, provincie listnatých lesov, podkarpatský úsek. Podľa zoogeografického členenia - limnický biocyklus je územie začlenené do pontokaspickej provincie, severopontického úseku, potiského okresu, slanská časť (Miklós et al., 2002). V riešenom území nie je predpoklad výskytu vzácných alebo ohrozených živočíšnych druhov. V lesných porastoch je vysoká druhová diverzita živočíchov s podielom lesnej, lesostepnej aj stepnej fauny bezstavovcov z radov napr.: rovnokrídlovcov, bzdôch, chrobákov a blanokrídlovcov. Zo skupiny stavovcov je zaznamenaný výskyt nasledujúcich druhov - z obojživelníkov skokan šťihly, ropucha obyčajná, z plazov užovka obyčajná, z vtákov - sokol myšiari, jastrab, ďateľ bielochrbtý, vlha obyčajná, haja červená, drozd čierny a ďalšie iné. Z cicavcov, ryšavka obyčajná, piskor obyčajný, hraboš močiarny, veverica obyčajná, kuna hôrna, líška obyčajná, daniel škvrnitý, srnec hôrny, jeleň obyčajný, sviňa divá a iné.

Flóra

Riešené územie patrí podľa fytogeografického členenia Slovenska do oblasti západokarpatskej flóry, obvodu predkarpatskej flóry, fytogeografického okresu Slovenské Rudohorie. (Futák, 1980) Podľa fytogeograficko-vegetačného členenia spadá oblasť do dubovej zóny, horskej podzóny, kryštálicko-druhojornej oblasti, okresu Revúcka vrchovina, podokresu Lovinobanské predhorie. (Plesník, 2002)

Lesy

Jelšové lesy na nivách podhorských a horských vodných tokov (AI).

Spoločenstvá tejto jednotky sú pokračovaním vrbovo-topoľových lužných lesov na alúviách v úzkych údolných nivách na stredných a horných tokoch riek, prevažne v extrémnejších klimatických podmienkach, najmä na strednom a severnom Slovensku. Krovinné vrby zväzu *Salicion triandrae* a *Salicion eleagni* sú pionierskymi spoločenstvami na mladých riečnych naplaveninách lemujúcich brehy vodných tokov. Z drevín sú zastúpené *Salix elaeagnos*, *S. purpurea*, *S. fragilis*, *Alnus incana*, *Alnus glutinosa*, *Fraxinus excelsior*, *Prunus padus* a *Carpinus betulus*. Veľmi pestré je druhové zloženie bylín. Najčastejšie sú to hygrofilné a subhygrofilné rastliny *Caltha palustris*, *Carduus palustris*, *Cirsium rivulare*, *Petasites hybridus*, *Myosotis palustris*, *Ranunculus repens*, *Urtica dioica* a iné.

Karpatské dubovo-hrabové lesy (C).

Mezofilné zmiešané listnaté lesy zo zväzu *Carpinion betuli* sú na území Slovenska najrozšírenejšou lesnou klimaticko-zonálnou formáciou v dubovom stupni. Pôvodne zaberali na Slovensku súvislé rozsiahle plochy najmä v pahorkatinách a vrchovinách až do výšky priemerne 600 m n.m. . V drevinovom zložení sa tu vyskytujú *Carpinus betulus*, *Quercus petraea*, *Acer campestre*, *Tilia cordata*, *Tilia platyphyllos* a *Cerasus avium*. Z krovín sú to *Lonicera xylosteum*, *Swida sanguinea*, *Corylus avellana*, *Ligustrum vulgare*, *Crataegus laevigata*. Bylinný podrost tvoria *Asarum europaeum*, *Galium odoratum*, *Dentaria bulbifera*, *Festuca heterophylla*.

Podhorské bukové lesy (Fs)

Podhorské bukové lesy tvoria mezotrofné spoločenstvá s výraznou prevahou buka, rozšírené v nižších polohách prevažne na nevápencovom podloží s pôdami vlhkostne kolísavými. Vo všetkých spoločenstvách je pravidelne prítomné *Galium odoratum*, ďalej sa vyskytujú *Galeobdolon luteum*, *Veronica montana*, *Anemone nemorosa*, *Paris quadrifolia*, *Hordelymus europaeus*. Prímesou buka bývajú *Acer pseudoplatanus*, *A. platanoides*, *Ulmus glabra*, *Tilia cordata* i *Picea abies*. Krovinné poschodie nebýva nápadne vyvinuté, najčastejšie sa vyskytuje *Sambucus nigra*, *Eonymus europaea*, *Lonicera xylosteum*.

2.1 Krajinnoeekologická charakteristika a využívanie zeme

Štruktúra a scenéria krajiny

Geomorfologické podmienky riešenej oblasti predmetného regiónu neumožnili výraznú premenu krajiny pôsobením veľkovýrobného spôsobu hospodárenia. Ucelené lány ornej pôdy majú omnoho menšie výmery ako v rovinatých oblastiach Slovenska. Zachované sú deliace vegetačné pásy, medze, enklávy lesa a remízky. Celkový krajinný obraz sa oproti stavu z prvej polovice 20. storočia výraznejšie nezmenil.

2.2. Chránené územia

	názov lokality	výmera (ha)	katastrálne územie
SKUEV0225	Muránska planina	20315,21	Heľpa, Muráň, Muránska Huta, Pohorelá, Pohronská Polhora, Polomka, Šumiac, Tisovec, Vaľkovňa, Závadka nad Hronom
SKUEV0285	Alúvium Muráňa	204,29	Bretka, Jelšava, Jelšavská Teplica, Licince, Lubeník, Meliata, Mokrá Lúka, Muráň, Muránska Dlhá Lúka, Muránska Lehota, Muránska Zdychava, Revúca, Revúcka Lehota, Revúčka, Šivetice

Chránené územia v riešenom území resp. v blízkosti

Veľkoplošné chránené územia

Navrhovaná činnosť nízkokapacitného bitúniku bude realizovaná v lokalite, ktorá nie je súčasťou veľkoplošného chráneného územia definovaného zákonom č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny. Navrhovaná činnosť bude realizovaná mimo ochranného pásma národného parku. Do vlastného územia národného parku zasahuje cca 29 % z rozlohy mesta Tisovec a do jeho ochranného pásma 24 % rozlohy mesta. Národný park Muránska planina (vlastné územie NP: 20 318 ha s tretím stupňom ochrany prírody; ochranné pásmo NP: 21 698 ha s priradeným druhým stupňom ochrany prírody) sa nachádza v západnej časti Slovenského Rudohoria a predstavuje geomorfologicky významné krasové územie. Jeho jadro tvorí vápencovo – dolomitická planina s početnými krasovými útvarmi. Najvyšším vrcholom je Fabova hoľa (1 439 m n.m.). Celková dĺžka krasovej oblasti od Červenej Skaly po západné výbežky za Tisovcom dosahuje cca 25 km. V území je zaevidovaných viac ako 150 významnejších nesprístupnených jaskýň, vyše 50 ponorov a vyvieraciek, ale aj množstvo povrchových krasových javov, ako sú škrapy, krasové jamy, závrty, tiesňavy, skalné veže, bralá a pod. Najrozsiahlejším jaskynným systémom je Bobačka (2 221 m dlhá výverová jaskyňa so sifónmi, podzemnými jazierkami a kvapľovou výzdobou). Príroda Muránskej planiny je bohatá na vzácne a málo pozmenené spoločenstvá rastlín a živočíchov s viacerými reliktnými a endemickými druhmi. Rastlinstvo národného parku sa radí k najzaujímavejším spomedzi ostatných orografických celkov. Rôznorodé reliéfne, geologické, pôdne, výškové a klimatické pomery vytvárajú na tomto území podmienky na existenciu floristickej zložky rôznych nárokov. Južné slnečné lesostepné svahy sú stanovišťom teplomilnej a suchomilnej vegetácie.

Na území národného parku sa nachádza 9 národných prírodných rezervácií a 9 prírodných rezervácií s celkovou výmerou 2 472,84 ha. V ochrannom pásme parku je vyhlásená 1 národná prírodná rezervácia, 6 prírodných rezervácií a 1 chránený areál s celkovou výmerou 457, 21 ha.

Maloplošné chránené územia

Záujmové územie nezasahuje do žiadneho maloplošného chráneného územia. K.ú. Tisovec je evidovaných 11 osobitne chránených častí prírody v zmysle zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov (viď. Tabuľka č. 18). Najbližšie k dotknutej lokalite je vyhlásená NPR Hradová s 5. stupňom ochrany prírody, ktorá je situovaná vo vzdialenosti cca 500 m JZ smerom. NPR Kášter (5. stupeň ochrany) je od dotknutej lokality vzdialená cca 1,5 km západným smerom a CHA Vachtové jazierko (4. stupeň ochrany) je vzdialené cca 2,5 km južným smerom.

Názov	Kategória	Výmera (m)
Čertova dolina	PR	490 200
Hlboký jarok	PR	344 100
Hradová	NPR	1 274 700
Kášter	NPR	577 300
Nad Furmancom	PR	27 800
Rosiarka	PR	58 700
Suché doly	PR	2 574 601
Šarkanica	NPR	4 547 500
Trstie	PR	287 100
Tunel pod Dielikom	CHA	
Vachtové jazierko	CHA	6 753

Zdroj: www.sopsr.sk

V širšom okolí dotknutého územia sú vyhlásené nasledujúce maloplošné chránené územia:

• **Prírodná rezervácia Čertova dolina (49,02 ha; 1993; 5. stupeň ochrany prírody)**

PR vyhlásená za účelom ochrany cennej lokality so zachovalými lesnými spoločenstvami s jedľou,

smrekom, bukom a cennými listnácmi na vápencovom podloží, s výrazným krasovým reliéfom, rozľahlým jaskynným systémom Čertovej jaskyne a tiesňavovitými úsekmi potoka s vodopádmi. PR je súčasťou NP Muránska planina.

• **Prírodná rezervácia Hlboký jarok (34,41 ha; 1988; 5. stupeň ochrany prírody)**

Vzácná prírodovedná lokalita s typickým fluviokrasovým reliéfom, s tiesňavovitým zahĺbením meandra Hlbokého jarku, s povrchovými a podzemnými krasovými formami v Spišsko- gemerskom krase na Muránskej planine. PR sa nachádza v ochrannom pásme NP Muránska Planina. Leží JZ od mesta Tisovec a nadväzuje na krasové územie PR Suché Doly. Zaberá svahy na pravom i ľavom **brehu stredného toku Rejkovského potoka**, ktoré vytvárajú strmé skalné bralá a skalné stupne. Zriedkavým a zaujímavým javom je živá travertínová kopa na južnom ukončení územia. Sú to sladkovodné pramenné vápence, vytvorené z vôd studeného prameňa. Z povrchových krasových foriem sa tu nachádzajú škrapy a krasové jamy. Z podzemných foriem ide o niekoľko menších jaskýniak abrázneho pôvodu. Špecifické mikroklimatické podmienky umožňujú, že vedľa seba rastú druhy náročne na zatienenie a vlhko. Hodnotu územia zvyšuje i zastúpenie niektorých chránených rastlín.

• **Národná prírodná rezervácia Hradová (127,47 ha; 1984; 5.stupeň ochrany prírody)**

NPR slúži na ochranu pestrých biocenóz s viacerými zriedkavými a chránenými druhmi rastlín a živočíchov s ekologickými predpokladmi na ich zachovanie na vedeckovýskumné, náučné a kultúrno-výchovné ciele. NPR je situovaná v ochrannom pásme NP Muránska planina.

• **Národná prírodná rezervácia Kášter (57,73 ha; 1984; 5. stupeň ochrany prírody)**

Predmet ochrany je zachovanie ukážok krasového reliéfu a zachovalých lesných spoločenstiev, čo sú významné prírodné a krajinárske hodnoty masívu Káštera v Muránskej planine. Vedeckovýskumné, náučné a kultúrno-výchovné ciele. NPR je súčasťou územia NP Muránska planina.

• **Prírodná rezervácia Nad Furmancom (2,78 ha; 1953, 1983; 4. stupeň ochrany prírody)**

PR je vyhlásená z dôvodu zabezpečenia ochrany lokality s výskytom zriedkavého, reliktného a chráneného druhu valdštajny trojpočetnej magicovej (Waldsteinia ternata ssp. Magicii). PR sa nachádza nad ľavým brehom potoka Furmanec na úpätí svahu Kášter (908 m n.m.), v nadmorskej výške 525 m. Územie je charakteristické bukovo-hrabovým porastom. PR je súčasťou územia NP Muránska planina.

• **Prírodná rezervácia Rosiarka (5,87 ha; 1996; 4. stupeň ochrany prírody)**

Účelom vyhlásenia PR je zabezpečenie ochrany horského rašeliniska a priliehlych vlhkých horských lúk a podmäčianých lesných spoločenstiev s typickými a vzácnymi zástupcami flóry a fauny Balockých vrchov.

• **Národná prírodná rezervácia Šarkanica (454,75 ha; 1984; 5. stupeň ochrany prírody)**

NPR je vyhlásená na ochranu geologicky a geomorfologicky významnej časti Muránskej planiny so zachovalými prirodzenými skalnými a lesnými biocenózami s bohatým zastúpením chránených a iných zriedkavých i ohrozených druhov rastlín a živočíchov. NPR je súčasťou územia NP Muránska planina.

• **Prírodná rezervácia Suché doly (257,46 ha; 1953; 4 stupeň ochrany prírody)**

Prírodná rezervácia sa nachádza v ochrannom pásme NP Muránska planina, na západ od mesta Tisovec. PR je vyhlásená na ochranu krasového reliéfu s množstvom krasových jám, ponorov, škrapových polí, jaskynných systémov, ako aj biotopov zriedkavej fauny a významnej xerothermnej vegetácii na vedecko-výskumné, náučné a kultúrno-výchovné ciele. K veľmi cenným prírodným úkazom na tejto lokalite je Periodická vyvieracia, ktorá je priamo napojená na vody Jazernej jaskyne s tromi podzemnými jazerami, až 30 m hlbokými.

• **Prírodná rezervácia Trstie (28,71 ha; 1980; 4. stupeň ochrany prírody)**

PR Trstie sa nachádza v ochrannom pásme NP Muránska planina. Lokalita je situovaná na náhornej plošine Revúckej vrchoviny, juhovýchodne od mesta Tisovec. PR je vyhlásená na ochranu prirodzených slatinno-rašelinných biocenóz Revúckej vrchoviny s výskytom zriedkavých spoločenstiev

a druhov rastlín. Výskyt rosičky okrúhlolistej v nadmorskej výške 1 1000 m n.m. radí túto lokalitu medzi najvyššie položené náleziská na Slovensku. Slatinné druhy tu vytvárajú pestrú mozaiku, ich zastúpenie je však ovplyvňované výškou hladiny spodnej vody. Z významných živočích bol zistený výskyt tetra hlucháňa, tetra holniaka. Súčasne je táto lokalita aj pamätným miestom na učiteľa a významného botanika Václava Vraného.

• **Chránený areál Tunel pod Dielikom (1997; 4. stupeň ochrany prírody)**

CHA je vyhlásený z dôvodu zabezpečenia ochrany zimoviska netopierov, ktoré sa početnosťou a druhovým zložením zimujúcich netopierov zaraďuje k najvýznamnejším zimoviskám v európskom meradle. Územie je situované v ochrannom pásme NP Muránska planina.

• **Chránený areál Vachtové jazierko (0,68 ha; 1997; 4. stupeň ochrany)**

CHA je vyhlásený z dôvodu zabezpečenia ochrany mokradného spoločenstva s masovým výskytom chránenej a ohrozenej vachty trojlístej (*Menyanthes trifoliata*). Vodná plocha jazierka vytvára vhodné podmienky pre život a rozmnožovanie obojživelníkov, rýb a niektorých plazov. Lokalita je hniezdiskom kačice divej.

Chránené vtáčie územie

Priamo dotknuté územie a ani jeho okolie nie je súčasťou žiadneho chráneného vtáčieho územia. Na územie Banskobystrického kraja zasahuje 7 chránených vtáčích území (CHVÚ). V okrese Rimavská Sobota sú vyhlásené dve CHVÚ:

Kód lokality	Názov lokality
SKCHVU003	Cerová vrchovina - Porimavie
SKCHVU 017	Muránska planina - Stolica

Z chránených uvedených chránených vtáčích území sa najbližšie nachádza CHVÚ Muránska planina - Stolica, s výmerou 25 796,46 ha (vyhlásené Vyhláškou MŽP SR č. 439/2009). CHVÚ je situované vo vzdialenosti cca 5 km severovýchodným smerom od realizácie zámeru nízkapacitného bitúnku. CHVÚ Muránska planina - Stolica je vyhlásené na účel zachovania biotopov druhov vtákov európskeho významu a biotopov sťahovavých druhov vtákov kuvika kapcavého, sokola sťahovavého, orla skalného, bociana čierneho, včelára lesného, výra skalného, sovy dlhochvostej, kuvika vrabčieho, lelka lesného, žlny sivej, ďatla bieločrného, ďatla čierneho, ďatla trojprstého, muchárika červenohrdlého, muchárika bieločrného, žltouchvosta lesného, tetra hlucháňa, tetra holniaka, jariabka hôrneho a zabezpečenie ich prežitia a rozmnožovania.

Územia európskeho významu

V rámci Banskobystrického kraja je vyhlásených 76 území európskeho významu. Medzi ÚEV v okrese Rimavská Sobota patria nasledovné lokality:

Kód lokality	Názov lokality	Kód lokality	Názov lokality
SKUEV0003	Rimava	SKUEV0200	Klenovský Vepor
SKUEV0225	Muránska planina	SKUEV0281	Tŕstie
SKUEV0282	Tisovský kras	SKUEV0357	Cerová vrchovina
SKUEV0359	Dechtárske vinice	SKUEV0360	Beležír
SKUEV0361	Vodokáš	SKUEV0362	Pieskovcové chrbty
SKUEV0363	Ťahan	SKUEV0364	Pokoradzské jazierka
SKUEV0366	Drienčanský kras	SKUEV0384	Klenovské Blatá

Z území európskeho významu sa najbližšie k dotknutej lokalite nachádza ÚEV Muránska planina, ktoré je situovaná vo vzdialenosti cca 4 km severným smerom. ÚEV Rimava je od zámerovej lokality vzdialená približne 450 m JV. ÚEV Tisovský kras je lokalizované západným smerom vo vzdialenosti približne 4 km juhozápadných až severozápadným smerom od dotknutej lokality.

Osobitne chránené druhy živočíchov a rastlín

V riešenom území nie sú indície o výskyte taxónov vzácných, zriedkavých, alebo ohrozených druhov rastlín a živočíchov.

Chránené stromy

Priamo v riešenom území sa chránené stromy nenachádzajú. Na dotknutom území budúcej stavby sa nenachádzajú žiadne chránené stromy. V k.ú. Tisovec, na lokalite Dielik, je vyhlásený za chránený strom Sekvojovec mamutí (*Sequoiadendron giganteum*).

3. Obyvateľstvo, aktivity, infraštruktúra, kultúrohistorické hodnoty územia

3.1. Demografické údaje

Základné údaje o obyvateľstve

Mesto Tisovec patrí s počtom obyvateľov 4 133 (rok 2007) medzi menšie mestá. Pri rozlohe Tisovca 102,58 km je hustota osídlenia 40 obyvateľov na km².

Stav obyvateľstva

Vývoj počtu obyvateľstva v meste Tisovec:

Rok:	počet obyvateľov:	Rok:	počet obyvateľov:
2002	4 167	2003	4 154
2004	4 116	2005	4 092
2006	4 083	2007	4 133

Prirodzený prírastok

Stav obyvateľstva v meste Tisovec má klesajúci charakter. V meste je za posledných 11 rokov v priemere -17,44 % prírastku obyvateľa na jeden rok. Od roku 1999 každoročne viac obyvateľov zomrelo ako sa narodilo.

Migrácia obyvateľstva

Migrácia obyvateľstva vykázala v roku 2007 už pozitívnejšie migračné saldo (+8). V roku 2001 dosiahlo migračné saldo najnižšiu hodnotu za sledované obdobie 7 rokov (-21).

3.2. Sídla

Sídelné miesta - obce plnia najmä funkciu základnej vybavenosti, bývania, kultúry, rekreácie a športu. Väčšinou ide o skupinovú cestnú zástavbu, prípadne o koncentrovanú zástavbu, časť zástavby pochádza z 19. stor. a 1. pol. 20. stor., ktorá bola v povojnovom období výrazne doplnená o novú výstavbu. Najväčšiu skupinu tvoria domy vybudované v 70-tych a 80-tych rokoch. Od roku 1980 do súčasnosti bol domový fond viac rekonštruovaný a časť objektov tvoria novostavby. O pôvodné objekty je značný záujem na rekreačné využitie (PAŠMIK, I. A KOL., 2008).

3.3. Poľnohospodárstvo a lesné hospodárstvo

Poľnohospodárska výroba

Medzi subjekty zaoberajúce sa poľnohospodárstvom patrí Agrospol Hradová spol. s r.o. - chov oviec do 2 000 ks, Agrokol spol. s r.o. a Agrofarma Dianiška s.r.o.. Agrofarma Dianiška s.r.o. sa v oblasti poľnohospodárskej prvovýroby zameriava na chov oviec (1 000 ks) a hovädzieho dobytku mäsového typu (30 ks), ďalej SHR Roško Ján. V areáli farmy Agrospol Hradová spol. s r.o. je realizovaný aj samostatný chov koní. Medzi spracovateľov poľnohospodárskych produktov patrí tisoická bryndziareň - Ľuboš Manica - Brysyrt, ktorá spracováva syr a výrobky (bryndza, syry) predáva aj mimo regiónu a do zahraničia. Poľnohospodárska pôda sa na celkovej rozlohe územia mesta Tisovec podieľa 30 %, čo predstavuje 3 716 ha. Dominujú trvalé trávne porasty (lúky a pasienky) a to až na 94 % poľnohospodárskej pôdy. Vytvárajú priestorovo-homogénne areály prerušované blokmi orných pôd alebo ovocnými sadiami a záhradami. Podmienky na rastlinnú výrobu sú veľmi nepriaznivé a sú limitované hlavne klímou a vegetačnou dobou (relatívne krátka). Produkčné predpoklady tu majú raž, pšenica, ovos, proso, ľan, mak, zemiaky a krmoviny a to len v nižšie položených častiach. So

stúpajúcou nadmorskou výškou sa podmienky výrazne zhoršujú a územie sa stáva využitelným už len pre pasienkárstvo. Živočíšna výroba, ktorá využíva prirodzenú vysokú produkciu krmovín, sa realizuje v uzavretých priestoroch a aj vo voľnej krajine.

(zdroj: EKOS PLUS s.r.o., Zámer EIA, Pokračovanie ťažby vápenca v dobývacom priestore Tisovec)

Lesné hospodárstvo

Lesy na území katastra Tisovec a Rimavská Píla zaberajú 8 078 ha, čo pri celkovej výmere pôdneho fondu predstavuje lesnatosť 65,5 % . Vlastníkom a hospodárom lesa sú Mestské lesy s.r.o., Lesy SR š.p., spoločenstvá, cirkev a fyzické osoby. Z hľadiska kategorizácie lesov majú v území dominantné postavenie lesy hospodárske 5 175 ha, ochranné lesy 1 638 ha, lesy osobitného určenia 316 ha. Lesy sú priestorovo rozložené v homogénnych celkoch po obvode katastrov. Kvantitatívny ukazovateľ rozsahu lesov poukazuje na pozitívne ovplyvňovanie ekologickej stability a životného prostredia, ale aj vysoké predpoklady ekonomickej výťažnosti územia z hľadiska produkcie drevnej hmoty. Štruktúru lesnej vegetácie charakterizujú porasty 3. a 6. vegetačného lesného stupňa, tzv. dubovo- bukového, bukového, jedľovo-bukového a smrekovo-bukovo-jedľového, v ktorých je zastúpené bukové hospodárstvo živných stanovišť, bukové hospodárstvo exponovaných stanovišť, smrekové alebo borovicové hospodárstvo živných stanovišť horských polôh. Lesohospodárske aktivity (ťažbu drevnej hmoty, odvoz, zalesňovanie, lesopestovné práce a poľovníctvo) realizujú napr. Štátne Lesy, a.s. a Mestské lesy mesta Tisovec, s.r.o., Urbárna spoločnosť v Tisovci, pozemkové spoločenstvo.

(zdroj: EKOS PLUS s.r.o., Zámer EIA, Pokračovanie ťažby vápenca v dobývacom priestore Tisovec)

3.4. Priemysel

Na území mesta Tisovec postupne vznikli dve lokality s priemyselnou výrobou – staršia je situovaná v severnej až severovýchodnej časti na zvýšenej terénnej terase a druhá, novodobejšia, v južnej časti Tisovca. Najsilnejší sektor v území je sekundárny - zamestnáva najväčší počet obyvateľov. Dobře funguje najmä strojársky podnik CSM, a.s. – Cestné a stavebné mechanizmy v Tisovci. Počet zamestnancov sa pohybuje cca 500, firma existuje viac ako 40 rokov a je to najväčší podnik a zamestnávateľ v okolí mesta Tisovec. Viac ako 10-ročnú tradíciu má v Tisovci aj súkromná firma Interstil, ktorá sa špecializuje na finalizáciu výrobkov z dreva – vyrába bytové garníže a iné doplnky pre domáci aj zahraničný trh. Firma zamestnáva 30 zamestnancov. Textilnou výrobou sa zaoberá súkromná firma VANDA spol. s r.o., ktorá zamestnáva 100 zamestnancov. Firma sa venuje výrobe pánskej, dámskej a detskej konfekcie. Ďalším dôležitým závozom je závod na výrobu vápna Calmit, spol. s r.o. Tisovec, situovaná na lokalite Čremošné, s počtom zamestnancov 96.

(zdroj: EKOS PLUS s.r.o., Zámer EIA, Pokračovanie ťažby vápenca v dobývacom priestore Tisovec)

3.5. Služby

Občianska vybavenosť

V meste sa nachádzajú dve materské školy, základná škola, gymnázium, SPŠ, verejná knižnica, stále kino, prírodný amfiteáter, Mestské kultúrne stredisko, farské úrady, lekárne, ambulancie praktického lekára, zubní lekári, ženský lekár, detský lekár, domov dôchodcov, detský domov Škovránok, predajne potravinárskych výrobkov, pohostinstvá, reštaurácie, pizzerie, obchodné stredisko a Chata u Macka, dve komerčné banky, poisťovne, kozmetické a kadernícke salóny, 2 pekárne, 4 závody, 3 poľnohospodárske areály, rybník, lyžiarske vleky, rekreačné strediská Bánovo a Rejkovo, ihrisko s umelým trávnikom, futbalový štadión, železničné stanice, železničné zastávky a autobusové zastávky.

Zdravotníctvo

Zdravotná starostlivosť v meste Tisovec je zastúpená ambulantnou starostlivosťou všeobecných lekárov, pediatrického lekára, gynekologického lekára a dvoch stomatólogov. Taktiež lekárne zabezpečujú služby pre obyvateľov mesta. V Tisovci sídli aj Rýchla zdravotná pomoc. V prípade poskytnutia inej odbornej zdravotnej starostlivosti občania využívajú služby nemocníc a polikliník v Hnúšti, v Rimavskej Sobote, v Brezne a v Revúcej.

Sociálne služby

Mesto Tisovec zabezpečuje opatrovateľskú službu pre zdravotne postihnutých občanov a seniorov, stravovanie a sociálnu pôžičku. Mesto je zriaďovateľom ZO klubu dôchodcov, ZO zväzu telesne postihnutých, ZO slovenského zväzu zdravotne postihnutých a pracoviska terénnej sociálnej práce. V meste sa nachádza detský domov, kde sú umiestnené deti vo veku od 3 do 23 rokov. VUC Banská Bystrica je zriaďovateľom domova dôchodcov a domova sociálnych služieb.

Školstvo

- Materská škola Tisovec na Daxnerovej ulici a materská škola v miestnej časti Rimavská píla;
- Základná škola Dr. V. Clementisa Tisovec;
- Stredná priemyselná škola Tisovec;
- Evanjelické gymnázium Tisovec;
- Základná umelecká škola Tisovec;

Kultúra a osвета

V Tisovci pracujú štyri ochotnícke divadelné súbory, viaceré spevácke a hudobné telesá, folklórny súbor, angažujú sa spoločenské organizácie.

Administratíva a verejná správa

- Administratíva a správa v meste počet
- Mestský úrad: Oddelenie výstavby, životného prostredia a rozvoja mesta; Oddelenie finančné a majetkové; Oddelenie sociálno–správne a školstva; Oddelenie kultúry a športu; Pracovisko terénnej sociálnej práce - Matričný úrad
- Knižnica A.H. Škultétyho;
- Mestská polícia;
- Farský úrad;

3.6. Rekreačia a cestovný ruch

V blízkosti aj v širšom okolí riešeného územia je možnosť turistiky po vyznačených turistických trasách. Turisticky sú označené cesty na vrch Ostrá a Senec, kde sa nachádzajú zrúcaniny tureckej pevnosti. Hradná magistrála spája dva hrady a Filákovu a Muráň. V zimnom období je možnosť lyžovania vo vzdialenejších rekreačných zariadeniach Kokava nad Rimavicou a v Tisovci. V letnom období je možnosť využitia aj vodnej nádrže Teplý Vrch.

3.7. Doprava

Cestná doprava

Komunikačnou osou je údolie Rimavy, ktorú pretína cesta II. triedy č. 531 spájajúca v severojužnom smere Rimavskú Sobotu s Breznom a v širších väzbách juhoslovenskú a stredoslovenskú nadradenú západno-východnú dopravnú magistrálu. Katastrálnym územím mesta vedie 63,3 km ciest. Z uvedeného množstva tvoria 15,5 km cesty I. triedy, 20 km cesty II. triedy a 27,8 km ostatné cesty. V meste funguje autobusové a železničné spojenie. Z hľadiska dopravnej infraštruktúry katastru Tisovec dominujú štátne cesty II. triedy č. 530 Brezno– Tisovec a č. 531 Červená Skala – Muráň – Tisovec – Hnúšťa – Rimavská Sobota – Jesenské, ktoré prepájajú štátne cesty I. triedy č. 66 na severe Horehroním a na juhu v Rimavskej Sobote. Intenzita dopravy na týchto štátnych cestách sa pohybuje cca do 3 000 vozidiel/24 hod.. Prevláda vonkajšia doprava (80 %) a podiel ťažkých vozidiel v dopravnom prúde je 30 % a viac. Cesty v intraviláne majú nižšiu kategóriu S 7,5 s bodovými závadami. Hladina hluku v dennej dobe je 64-66 dB a v nočnej dobe 56-58 dB pri zdroji hluku (vo vzdialenosti 7,5 m od osi vozovky). Sieť vnútromestských komunikácií má obslužný charakter.

Autobusová doprava

Mesto Tisovec je obslužené hromadnou autobusovou dopravou rôznych zmluvných prepravcov. V meste Tisovec neexistuje mestská hromadná doprava, preto pre mesto má veľký význam prevádzka Slovenskej autobusovej dopravy, ktorá nahrádza prímestskými linkami internú dopravu. Parkovanie a odstavovanie vozidiel v meste je riešené parkovacími plochami.

Železničná doprava

Súbežne s cestou II. triedy č. 531 spájajúcou v severojužnom smere Rimavskú Sobotu s Breznom prebieha údolím Rimavy regionálna železničná trať Jesenské - Hnúšťa – Brezno. Mestom prechádza jednokoľajová, neelektrifikovaná železničná trať č. 173 Brezno – Tisovec – Jesenské. V k.ú. sa nachádza železničná stanica Tisovec so železničným depom a železničné zástavky Tisovec, Rimavská Píla a Bánovo. Zo železničnej stanice Tisovec je rozvinutý vlečkový systém napojený na závod na výrobu vápna Calmit, spol. s r.o. a závod CSM.

3.8. Produktovody

Zásobovanie vodou

Zásobovanie pitnou vodou v meste Tisovec je riešené rešpektovaním realizovaných vodárenských zariadení a maximálnym využitím existujúcich systémov. Verejný vodovod je napojený na vlastné podzemné vody. Pramene Háj č. I - 6 v povodí Blatného potoka s povoleným $Q = 1,6 \text{ l.s}^{-1}$ sú využívané pre verejný vodovod Rimavská Píla. Na území mesta a miestnej časti Rimavská Píla mimo dosahu verejného vodovodu zabezpečujú zásobovanie tri súkromné vodovody. Rozptýlená zástavba a rekreačné zariadenia v katastrálnom území Tisovec využívajú na zásobovanie pitnou vodou individuálne zdroje pitnej vody. Pre zásobovanie priemyslu v meste Tisovec úžitkovou vodou nie je vybudovaný jednotný systém. Jednotlivé priemyselné závody majú vlastné úžitkové vodovody, ktorých zdrojmi vody sú vodné toky.

Zásobovanie plynom

Katastrálnym územím Tisovca prechádza trasa VTL plynovodu. Lína plynovodu sleduje cestnú komunikáciu Hnúšťa – Tisovec. Z neho odbočuje miestny plynovod, ktorého celková dĺžka vrátane prípojok dosahuje 7,0 km a slúži pre zásobovanie plynom prostredníctvom regulačných staníc. Na miestny plynovod sú napojené dve distribučné regulačné stanice a jedna priemyselná.

Zásobovanie elektrickou energiou

Hlavným napájacím bodom v zásobovaní elektrickou energiou pre územie Tisovca a Rimavskej Píly je elektrická rozvodňa a transformovňa 110/22 kV v Hnúšti. Z tejto rozvodne a transformovne je vyvedené v smere do katastrálneho územia Tisovca hlavné distribučné zásobovacie vedenie. Trafostanice TS 1-10, TS 27 a 28 sú využívané pre napájanie IBV a HBV v Tisovce a Rimavskej Píle. Pre zásobovanie rekreačných objektov, chát, chalúp a lyžiarskych zariadení slúžia trafostanice TS 23, 25 a 26. Z trafostaníc T11-22 a TS 24 sú zásobované priemyselné prevádzky, závody, podniky, poľnohospodárske dvory, ČOV a samostatné podnikateľské subjekty. Popri štátnej ceste vedie aj diaľkový telekomunikačný kábel DOK v smere od Brezna do Hnúšte. Miestna telekomunikačná sieť je kabelizovaná a to v intraviláne zemnou úložnou kabelážou a v okrajových častiach a v Rimavskej Píle vzdušnou kabelážou na drevených P.B.

Zásobovanie teplom

Tisovec je zásobovaný teplom z tepelných zdrojov rozmanitých druhov a výkonov. Najväčším zdrojom tepla je výhrevňa v strojárskom závode CSM s výkonom 8,3 MW, ktorá spaľuje zemný plyn. Výhrevňa pokrýva vlastné potreby, potreby textilného závodu Vanda, 154 bytových jednotiek v hromadnej zástavbe a materskej školy. Ďalším väčším zdrojom je výhrevňa Stred s výkonom 5,4 MW spaľujúca zemný plyn. Podieľa sa na vykurovaní 281 bytových jednotiek, základnej školy a predajných priestorov. Uvedené výhrevne majú charakter centrálnych zdrojov tepla. Decentralizované zásobovanie teplom sa realizuje z individuálnych priemyselných, blokových a domových kotolní. V Tisovci je celkovo 14 individuálnych zdrojov tepla.

Kanalizácia

Mesto Tisovec má vybudovaný kanalizačný komplex jednotnej verejnej kanalizácie. Časť Rimavskej Píly je odkanalizovaná vybudovanou tlakovou kanalizáciou, napojenou na ČOV v Tisovci. Splaškové vody z ostatných častí intravilánu sú likvidované v žumpách a septikoch alebo sú vypúšťané do povrchových miestnych tokov. Odpadové vody privádzané kanalizačnou sieťou sú čistené v miestnej mechanicko-biologickej ČOV s projektovanou kapacitou 3 025 m³/d. Recipientom vyčistených vôd je rieka Rimava.

Telekomunikácie

Telekomunikačné spojenie je prevádzané diaľkovými telekomunikačnými optokáblami, ktoré vychádzajú z SC Banská Bystrica v smere Brezno – Hnúšťa a PC Lučenec. Telefonizácia a SÚ Tisovec a Rimavská Píla je zabezpečená z ATÚ umiestnenej v SÚ Tisovec. Miestna telekomunikačná sieť je kabelizovaná zemnou úložnou kabelážou a v okrajových častiach SÚ Tisovec a v Rimavskej Píle vzdušnou kabelážou.

3.10. Odpady a nakladanie s nimi

Odpad z obce je tvorený prevažne odpadom vyprodukovaným z domácností a ďalším odpadom podobným domovému odpadu z prevádzok v obciach. Významný podiel produkovaného odpadu predstavuje odpad z verejných priestranstiev. Z hľadiska systému zberu komunálneho odpadu je v obciach riešeného územia využívaný typ zberu komunálneho odpadu do individuálnych, alebo do veľkoobjemových kontajnerov, s následným zvozom. Periodicita zvozu je v obciach prispôbená produkcii odpadu a požiadavkám obyvateľstva. V súčasnom období je separovaný zber v obciach realizovaný iba čiastočne zameraný najmä na separáciu skla, železného šrotu, papiera a plastov.

3.11. Kultúrno-historické hodnoty

Technická pamiatka

- Ozubnicová trať Tisovec - Pohronská Polhora (od r. 2008)

Architektonické pamiatky

- Klasicistický mestský dom (radnica), r. 1796 - terajšia budova mestského úradu;
- Klasicistický evanjelický kostol, r. 1825-1832;
- Rímsko-katolícky kostol, stavaný v empírovom slohu, r. 1845;
- Dom Štefana Marka Daxnera, r. 1872;
- Gotická katolícka fara, r. 1347-1774;
- Traktír – pojazdny hostinec, r. 1797;
- Meštianska jubilejná škola, r. 1928;
- Pamätný dom Š.M.Daxnera s pamätnou tabuľou;
- Rodný dom Dr.V.Clementisa s bustou ;
- Budova meštianskej školy - teraz Evanjelické gymnázium;
- Pamätný dom revolučného národného výboru;
- Novorenesančný objekt (Dr. Laho);
- Neskoroklasicistický objekt (dom Vraných);
- Novorenesančný dom;
- Dom so zachovanými arkádami na toskánskych stĺpoch;
- Remeselnícky dom - Dianiškovský, drevená pavlač;
- Dom s renesančným štukovým reliéfom nad sedlovým portálom.

Kultúrno-historické objekty

- Bývalá evanjelická fara;
- Bývalá Pomocnica na námestí;
- Slovenské kníhkupectvo F. Hortenského;
- Bývalý Bakošovský neskôr Krausovský dom;

- Bývalý dom Jána Urama;
- Rodný dom akademického maliara R. Krivoša;
- Dom postavený M. Šulekom.

Pamätné tabule

- Pamätná tabuľa Dr. P. Jozeffyho – evanjelického biskupa a národného buditeľa;
- Pamätná tabuľa Dr. P. Jozeffyho – nachádzajúca sa na budove bývalej evanjelickej fary;
- Pamätná tabuľa Bohuša Nosáka Nezabudova – štúrovského básnika a prekladateľa;
- Pamätná tabuľa Pavla Šífrika – padol v boji za demokratické Španielsko;
- Pamätná tabuľa Jozefa Maliaka - profesora, spisovateľa, publicistu, podnikateľa a archivára;
- Pamätná tabuľa vojenskej nemocnice počas SNP - na bývalej meštianskej škole;
- Pamätná tabuľa na budove radnice;

Pomníky a pamätníky

- Pomník padlých v SNP na Dieliku, r. 1959;
- Pomník povraždených fašistami, r.1960;
- Pamätník padlých v I. svetovej vojne, r. 1936;
- Pamätník padlých v SNP;
- Pamätník Dr. V. Clementisa, v areáli základnej školy;
- Pamätník a pamätná tabuľa Terézie Vansovej, pri Evanjelickom kostole v Rimavskej Píle;
- Evanjelický cintorín:
 - náhrobok Štefana Marka Daxnera z r. 1925,
 - hrob s náhrobníkom Hostivína Lojka,
 - hrob s náhrobníkom Jána Urama,
 - hrob s náhrobníkom Václava Vraného - Ivan Daxner, Karol Kyčka, Daniel Šotina, Ján Šetina, Ľudovít Clementis, Hanes.

3.12. Archeologické a paleontologické náleziská

Významnou archeologickou lokalitou v blízkosti dotknutého územia je lokalita Tisovská Hradová. Tisovská Hradová je výrazný samostatný vrch nad mestom Tisovec, výhľad do Rimavskej doliny a strategická poloha miesta bola predpokladom, aby už od mladšej doby bronzovej sa stala útočiskom pre ľud kyjatickej kultúry, ktorý na svoju ochranu budoval mohutné sídliská a hradiská na neprístupných miestach. Takto vznikla aj praveká osada na hrebeni Hradovej, na mieste, kde sa vytvorila plochá lúčka so zdrojom pitnej vody. Uvedené osídlenie dokazujú početné nálezy keramiky, prasleny a tkáčske závažia, šidielka, krúžky, šatové spony a železný nožík. Objavené bolo aj množstvo osličiek a brúsikov, či kamenných trecích podložík, ktoré spolu s drvičmi kruhového tvaru tvorili súčasť zariadení na mletie obilia. Väčšina nálezov pochádza z archeologického výskumu z rokov 1997 – 2001. Veľké množstvo týchto artefaktov minulosti je možné vidieť v Mestskom múzeu v Tisovci.

Starý hrad

Zrúcaniny Starého hradu sa nachádzajú na východnej strane Hradovej. Do zreteľnej cca 1 – 1,5 m vysokej výšky sa zachovalo opevnenie, tiahnuce sa od severovýchodu k juhozápadu v dĺžke niekoľko desiatok metrov. Na najvyššom bode pevnosti je jasne vidieť základy polygonálnej veže – pravdepodobne strážnej bašty s päťuholníkovým pôdorysom. Počas archeologického výskumu bola objavená zasypaná vstupná brána. Po jej odkrytí sa našli zvyšky kamenného portálu, ako aj kamenné ložisko brány otvárajúcej sa dovnútra. Brána bola vybavená padacou mrežou. Staviteľia využili prirodzenú trhlinu v skale pred bránou, táto slúžila ako priekopa a prirodzená prekážka vstupu do hradu. Cesta do hradu viedla východným úbočím k Tisovcu, kde je dodnes možné nájsť jej kamenné výstuže. Hrad bol počas výskumu zameraný a vstupná brána je zakonzervovaná a predstavuje pre návštevníka najpozoruhodnejší objekt stavby.

Nový hrad

Západným smerom od Starého hradu sa zhora naskytne pohľad na vysoko vyčnievajúce bralo Okrúhlejšej skaly. Táto prirodzená skalná pevnosť má kolmé skalné steny vysoké niekoľko desiatok metrov. Na vrchole skaly, mierne naklonenej na západ je možno vidieť zvyšky murovaného

opevnenia presne kopírujúceho okraj brala. Opevnenie široké takmer 1,5 m zakrýva hustá vegetácia. Je potvrdené už praveké osídlenie tohto priestoru a nie je možné vylúčiť aj existenciu dreveného strážneho hradu. V minulosti sa tu našli stredoveké nálezy, do dnešných čias sa však nedochovali a preto sú pokladané za stratené. K okrúhlej skale sa pripája kamenné, murované opevnenie smerom z juhu na sever, ktoré je ukončené jasne viditeľným objektom vstupnej brány. Opevnenie je takisto otvorené a neukončené, preto aj podhradie je otvorené.

(zdroj: EKOS PLUS s.r.o., Zámer EIA, Pokračovanie ťažby vápenca v dobývacom priestore Tisovec)

4. Súčasný stav kvality životného prostredia vrátane zdravia

V riešenej oblasti majú najväčší vplyv na kvalitu životného prostredia hlavne priemyselné závody prípadne poľnohospodárska činnosť. K 31.12.2001 žilo v okrese Rimavská Sobota až 58 % obyvateľov v 3. stupni poškodenia životného prostredia (ŽP) - prostredie mierne narušené. V prostredí vysokej úrovne, t.j. v 1. stupni poškodenia ŽP, žilo cca 29 % obyvateľov okresu. Z okresu Rimavská Sobota patrí takmer polovica územia do 1. stupňa poškodenia ŽP (47 %) a približne 40 % územia je zaradené do 3. stupňa poškodenia ŽP. Do 5. stupňa, t.j. do prostredia silne narušeného, nie je zaradená žiadna časť územia okresu Rimavská Sobota. Širšiu dotknutú oblasť môžeme charakterizovať ako priemyselno-obytnú zónu. K zaťaženosti územia došlo hlavne vplyvom dlhodobého pôsobenia emisií z miestnych výrob (poľnohospodárstvo, chemická a gumárenská výroba, potravinárska výroba, drevospracujúca a stavebná výroba, nerudné baníctvo a výroba vápna) a dopravy.

(zdroj: EKOS PLUS s.r.o., Zámer EIA, Pokračovanie ťažby vápenca v dobývacom priestore Tisovec)

4.1. Ovzdušie

Najväčším znečisťovateľom v riešenom území sú Slovenské magnezitové závody v Hačave, SLZ Hnúšťa a Vápenka v Tisovci. V tejto oblasti vplyvom emisií z intenzívnej ťažby a spracovania magnezitovej suroviny s nedostatočnou technológiou ich zachytávania a využívania došlo do roku 1995 k významným negatívnym zásahom do životného prostredia s priamym dopadom na ekosystém a zdravotný stav obyvateľstva. Súčasťou emisií z týchto zdrojov je MgO, ktorý sa v pôdach mení na MgOH ktorý pôsobí devastácie. Pôdy v tejto oblasti sú silno alkalizované a nie je v nich mikrobiálny život. Časť pôd bola pokrytá súvislou magnezitovou krustou. Ťažké kovy ako As, Cd, Pb, Cu, Al, ktoré sú súčasťou úletov kontaminujú pôdu. Podiel na znečisťovaní ovzdušia má aj vykurovanie obytných objektov, výrobné prevádzky, služby miestneho významu a iné zariadenia, ktoré produkujú zložky zaťažujúce životné prostredie v menšom, lokálnom rozsahu.

4.2. Hluk

Najväčším zdrojom hluku v riešenej oblasti je Štátna cesta II/531 Okrem hluku z automobilovej dopravy produkuje hluk aj železničná trať Tisovec – Rimavská Sobota.

4.3. Povrchové a podzemné vody

V lokalite Rejkovo, v extraviláne územia mesta Tisovec nie je vybudovaná verejná kanalizačná sieť. Čistenie – zadržiavanie odpadových vôd musí mať zabezpečené každý ich producent individuálne v súlade s VZN.

Povrchové vody

Významný podiel na znečistení miestnych zdrojov povrchových vôd má poľnohospodárska výroba a plošná aplikácia organických a anorganických hnojív, poľnohospodárske strediská, skládky biocídov, priemyselných a organických hnojív, kompostu, siláže. Na lokálnom znečisťovaní zdrojov sa podieľa aj osídlenie obyvateľstva.

Kvalita vody v toku Rimava, riečny km 58: (zdroj SHMÚ, 2004)

Ukazovateľ	Trieda znečistenia
Kyslíkový režim	III.
Základné fyzikálne - chemické ukazovatele	II.
Nutrienty	III.
Biologické ukazovatele	IV.
Mikrobiologické ukazovatele	V.
Mikropulanty	III.

Vysvetlivky: I. tr. - veľmi čistá voda II. tr. - čistá voda III. tr. - znečistená voda
IV. tr. - silne znečistená voda V. tr. - veľmi silne znečistená voda.

Kvalita vody v oblasti je v rozmedzí II. - V. triedy. Veľké množstvá koliformných baktérií a obsah NELuv naďalej zaraďujú tok do oblasti IV. - V. triedy kvality.

Podzemné vody

Kontaminanty sa do podzemnej vody v riešenom území šíria hlavne v miestach narušenia krycej vrstvy, ambulantných ťažobní a skládok odpadu.

4.4. Kontaminácia pôdy

V širšom okolí mesta Tisovec území predovšetkým v údolnej nive Rimavy v blízkosti magnezitiek v Hačave a na priľahlých svahoch Stolických vrchov je indikovatelné trvalé poškodenie kontamináciou poľnohospodárskej pôdy a lesov. Špecifické znehodnotenie pôdneho fondu predstavujú haldy skládok, odkalísk, plochy zdevastované povrchovou ťažbou surovín prípadne voľným neriadeným skladovaním odpadov bezprostredne okolo priemyselných prevádzok. Vzhľadom na odstavenie niektorých prevádzok a výraznú recesiú ostatnej výroby v magnezitkách sa znížilo množstvo emisií do ovzdušia a následné do pôd a spodných vôd.

4.5. Radónové riziko

V závislosti na objemovej aktivite radónu v pôdnom vzduchu a priepustnosti pôdy možno územie Slovenskej republiky rozdeliť do troch skupín podľa výšky radónového rizika s nasledovným pomerom: 53 % nízke, 46,7 % stredné a len 0,3 % SR s vysokým radónovým rizikom. Okres Rimavská Sobota patrí do oblasti s nízkym až stredným rizikom (Atlas krajiny SR).

4.6. Zdravotný stav obyvateľstva

V riešenom území z hľadiska chorobnosti obyvateľstva prevládajú srdcovo-cievne ochorenia. Na ich prírastku sa podieľajú civilizačné faktory, ako je nedostatok telesnej námahy, stres, životné prostredie, nesprávna výživa, fajčenie, alkohol. Nádorové ochorenia podmieňujú rozličné chemické faktory (karcinogény), fyzikálne faktory (ožiarenia) a biologické faktory (onkogénne vírusy). V okrese Rimavská Sobota na 10 000 obyvateľov je 207,4 nádorových ochorení. Pre okres Rimavská Sobota stredná dĺžka života pri narodení u mužov dosahuje 66,93 rokov a u žien 76,12 rokov, čo je pod úroveň celoslovenského priemeru. Uvedené údaje pre roky 1998 – 2000.

IV. ZÁKLADNÉ ÚDAJE O PREDPOKLADANÝCH VPLYVOCH ČINNOSTÍ NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA A O MOŽNOSTIACH OPATRENÍ NA ICH ZMIERENIE

1. Požiadavky na vstupy

1.1. Záber pôdy

Zámer realizácie nízkokapacitného bitúnku je predpokladaný v rámci existujúcej poľnohospodárskej budovy v katastri mesta Tisovec. Nebude teda potrebný záber poľnohospodárskej pôdy alebo inej pôdy ani lesných pozemkov.

1.2. Potreba surovín a energií

Spotreba vody

V tejto časti vstupných údajov sa uvažuje s etapou rekonštrukcie a s vlastným obdobím činnosti bitúnku. Pri rekonštrukčných stavebných prácach výstavbe sa jedná o jednorázové využitie vody, tak ako je to obvyklé pri bežných drobných stavebných prácach.

Etapa výstavby

Voda bude odoberaná v priestore staveniska z existujúceho zdroja v rámci areálu a množstvo bude závisieť od počtu pracovníkov a rýchlosti stavebných prác. Charakter výstavby nemá zvýšené nároky na spotrebu vody.

Etapa prevádzky

Výpočtová spotreba vody pre objekt nízkokapacitného bitúnku predpokladaná v zmysle Vyhlášky MŽP SR č. 684/2006 Z.z.

Potreba vody pre zamestnanca nízkokapacitného bitúnku

Podľa vyhlášky MŽP SR č. 684/2006 Z.z. (príloha č. 3,) zaradenie ako miestne potravinárske výrobné, masiarske). Max ročná spotreba vody pre zamestnanca nízkokapacitného bitúnku je: $52 \text{ dní} \times 1 \text{ zamestnanec} \times 150 \text{ l/deň} = 7,8 \text{ m}^3$.

Potreba vody pre čistenie a dezinfekciu priestoru nízkokapacitného bitúnku

Spotreba technologickej vody pre potrebu spracovania mäsa je predpokladaná $100 \text{ l/deň} \times 20 \text{ dní} = 2,0 \text{ m}^3$. Odpadová voda bude odvádzaná cez šachtičky a kanál potrubím z PVC do žumpy. Oplachová voda z dezinfekcie podláh bude odvádzaná cez šachtičky a kanál potrubím z PVC do žumpy. Predpokladaná je spotreba $1,5 \text{ l} \cdot \text{m}^{-2}$. Max ročná spotreba vody na dezinfekciu priestoru je cca $3,9 \text{ m}^3$.

Požiarne vody

Požiarne vody je zaistená z existujúcich zdrojov prevedených v areály farmy. V rekonštruovaných priestoroch budú umiestnené hydranty v počte podľa požiarnej správy dokumentácie stavby. Spotreba vody nastáva len v prípade protipožiarneho zásahu a do bilancie spotreby sa neuvažuje.

Zabezpečenie vody

Pre zásobovanie objektu vodou pre technologické, požiarne, konzumné a hygienické účely bude slúžiť existujúca vodovodná prípojka.

Spotreba el. energie

V období výstavby

V priebehu výstavby bude spotreba energie pomerne nízka a bude predstavovať predovšetkým spotrebu pre účely osvetlenia priestorov staveniska, vŕtacie a rezacie práce prípadne menšie rozsahy

zvárania. Táto nevýznamná spotreba bez vplyvu na okolité životné prostredie bude zabezpečená napojením na stavajúci zdroj elektrickej energie v areály.

V období prevádzky

Objekt bude napájaný elektrickou energiou zo stavajúcej trafostanice umiestnenej v tesnej blízkosti areálu, rozvodmi NN cez poistkovú skriňu v objekte.

Zemný plyn

Realizácia zámeru nepredpokladá s napojením na zemný plyn.

Motorová nafta

Ako náhradný zdroj pri výpadku dodávky el. energie v prípade havarijnej situácie bude použitý naftový agregát elektrickej energie od zmluvného partnera ktorý je umiestnený mimo poľnohospodársky dvor a v prípade havárie bude na farmu privezený. Kvantifikovať spotrebu nafty je obtiažne ale je nevýznamné bez vplyvu na zabezpečenie surovinových zdrojov.

Iné surovinové zdroje

Fáza výstavby.

Charakter výstavby a jej realizácia drobných stavebných prác nemá veľké nároky na stavebný materiál. Množstvo stavebných materiálov bude možné presne odvodiť z stavebnej dokumentácie. Suroviny so špeciálnymi nárokmi na ťažbu, úpravu či dovoz nie sú nárokované.

Drobné stavebné práce pri realizácii bitúnku

Pre úpravu a modernizáciu objektu bude potrebné zabezpečiť stavebný materiál rôzneho druhu (kamenivo, štrk, piesok, cement, dlažby, betónové konštrukčné prvky, keramické výrobky, železo, izolácie, drevo, plastové výrobky, sklo, elektrické vedenia a káble). Zdrojmi týchto materiálov budú štandardné dodávateľské organizácie, resp. pôjde o obchodné výrobky zo zdrojov mimo posudzovaného územia. Úprava a modernizácia objektu bude riešená prevažne dodávateľsky.

Fáza prevádzky

Technologická časť Nízkokapacitného bitúnku rieši dispozičné usporiadanie a technologické vybavenie objektu tak, aby boli zabezpečené vysokohygienické požiadavky pri porážke jatočných zvierat. Kapacita bitúnku je 1 VDJ za týždeň. Usporiadanie jednotlivých technologických krokov v bitúnku je navrhnuté podľa požiadaviek investora a vyplýva aj z priestorových možností existujúcej budovy.

Ovce na jatočné spracovanie

Vstupným produktom sú ovce dodávané z vlastného chovu farmy.

Ďalšie suroviny

Prípravky na umývanie a dezinfekciu. Tieto suroviny budú skladované s príslušným označením.

Skladovanie a manipulácia s škodlivými látkami

Skladovanie a manipulácia s nebezpečnými látkami sa nepredpokladá. V minimálnych množstvách sú skladované strojné oleje a mazivá ako súčasť zariadení využívaných k prevádzke najmä ako technologické.

1.3. Nároky na pracovné sily

Pri navrhovanej činnosti je predpoklad na zachovanie súčasného počtu pracovníkov na farme a nárast o 1 pracovníka na predaj z dvora, 1 pracovníka pre potrebu bitúnku a farmy.

1.4. Doprava a iná infraštruktúra

Farma chovu oviec kde bude realizovaný nízkokapacitný bitúnok je dopravne dobre dostupná prostredníctvom cesty II. triedy č. 531 spájajúca v severojužnom smere mesto Hnúšťa s mestom Tisovec - výjazd na miestnu komunikáciu na ľavej strane pri Rybníku Tisovec a samostatnej príjazdovej ceste k areálu farmy.

Kvantifikácia množstva vstupov a výstupov pre stanovenie dopravného zaťaženia:

V období výstavby:

Charakter výstavby a jej realizácia nemá veľké nároky na stavebný materiál. Množstvo stavebných materiálov bude možné presne odvodiť z stavebnej dokumentácie. Suroviny so špeciálnymi nárokmi na ťažbu, úpravu či dovoz nebudú požadované. Na základe tohto možno predpokladať, že v období realizácie stavebných úprav bude dopravná frekvencia predstavovať max 1 ks ľahký nákladný automobil / deň.

Obdobie prevádzky

Podľa kvantifikácie surovín a hlavných produktov z predchádzajúcej časti možno stanoviť a sumarizovať nasledujúcu intenzitu dopravy. Jedná sa o pracovníka vedenia farmy, zamestnancov a veterinárnej služby. Predpokladaný je spolu pohyb 4 vozidiel denne. Toto číslo je treba hodnotiť relatívne s ohľadom na turnusovú prevádzku.

2. Údaje o výstupoch

2.1. Zdroje znečistenia ovzdušia, zdroje zápachu

Hlavné bodové zdroje znečistenia ovzdušia

Kategorizácia zdroja znečistenia ovzdušia

Súčasná prevádzka je zaradená ako Malý zdroj znečistenia ovzdušia

Chov oviec na katastr. území mesta Tisovec

typ zdroja: 6. 12 e (e) chov oviec , prahová kapacita: pod 2 000 ks

(technologický celok, plocha, na ktorých sa vykonávajú práce, ktoré môžu spôsobovať znečisťovanie ovzdušia)

Vykurovanie objektov

Realizáciou činnosti dôjde k vzniku nového zdroja znečistenia ovzdušia a k zmene množstva a druhu emisií z realizovanej činnosti o nový malý zdroj znečistenia ovzdušia ktorým bude zabezpečené vykurovanie priestoru a ohrev vody.

rozšírenie: Technologický celok – vykurovanie, (Kotel na tuhé palivo , 32 kW)

Zaradenie zdroja: 6. Palivovo – energetický priemysel, 1.1.1. Technologické celky obsahujúce stacionárne zariadenia na spaľovanie palív s nainštalovaným súhrnným menovitým tepelným príkonom pod 0,3 MW, (kategorizácia podľa prílohy č.2. k vyhl. MŽP SR č. 356/2010 Z.z.)

Kafilérny box

Súčasťou bitúnku je kafilérny box. Kafilérny box nie je zdrojom zápachu – box je dostatočne stavebne zabezpečený proti vnikaniu vzduchu a tým i proti úniku zápachu.

Líniové zdroje znečistenia ovzdušia

Líniovým zdrojom znečisťovania ovzdušia je osobná a nákladná doprava. Modernizácia farmy s realizáciou nízkokapacitného bitúnku spôsobí len minimálny až nepozorovateľný nárast dopravy oproti súčasnému stavu. Medzi najvýznamnejšie emisie u znečisťovania ovzdušia dopravou sú z anorganických látok oxidy dusíka, oxid uhoľnatý a tuhé znečisťujúce látky. Vznikajú tiež látky organické a to najmä uhľovodíky a benzén. Doprava predstavuje tiež líniový zdroj emisií pachu.

Plošné zdroje znečistenia ovzdušia

Pri samotnej rekonštrukcii a drobných stavebných prácach bude oproti súčasnej situácii dochádzať ku zvýšenej prašnosti a hlučnosti. Realizácia sa nachádza v dostatočnej vzdialenosti od obytnej zástavby preto prípadná prašnosť nebude pre obyvateľov obťažujúca.

2.2. Zdroje hluku, vibrácií

Etapa výstavby

Etapa výstavby bude zdrojom hluku, ktorý môže ovplyvniť akustické parametre v území. Pre realizáciu drobných stavebných prác budú používané bežné stavebné stroje. Jedná sa o bežnú stavebnú činnosť vykonávanou známymi technológiami, ktoré významne negatívne neovplyvnia životné prostredie v blízkom okolí a predpokladá sa, že zvuková kulisa pracujúcich stavebných strojov neprekročí v žiadnom prípade prijateľnú hlukovú hranicu a zďaleka nedosiahne hygienických limitov u najbližšej obytnej zástavby.

Etapa prevádzky

Bodové zdroje hluku

Hlučnosť prevádzky nízkokapacitného bitúnku a celej farmy v žiadnom prípade nebude dosahovať u najbližšej obytnej zástavby stanovené limitné hodnoty. Počas prevádzky nízkokapacitného bitúnku bude pôsobiť hluk 1 ks elektrického ventilátora pre nútené vetranie umiestneného na stene priestoru nízkokapacitného bitúnku a chladiaceho boxu.

Líniové zdroje hluku

Ďalším nevýznamným zdrojom hluku je doprava. Prevádzkou nízkokapacitného bitúnku sa navýši súčasnú intenzita dopravy v území len minimálne priam v neidentifikovateľne. Vzhľadom nízku frekvenciu dopravy bude táto záťaž hlukom zanedbateľná. Doprava bude prevádzkovaná v dennej dobe. Príjazdovú cestu využíva podľa potreby aj obhospodarovateľ príľahlej poľnohospodárskej pôdy. Presná intenzita komunikácie nebola počítaná a skutočnú intenzitu dopravy možno odhadnúť podľa laického merania maximálne na desiatku áut denne.

Variant 0.

Nulový variant hodnotí súčasnú akustickú situáciu v území. Vzhľadom na skutočnosť, že rozhodujúcim zdrojom hlukovej záťaže v území je existujúci poľnohospodársky dvor, hodnotí tento variant stacionárne zdroje hluku ako rozhodujúce zdroje hluku pre celkovú akustickú záťaž v území. Ďalej sa jedná o hluk z automobilov na prístupovej komunikácii.

Variant 1

Variant rieši akustickú situáciu v území po realizácii modernizácie farmy a nízkokapacitného bitúnku. Ako líniové a plošné zdroje hluku je považovaný hluk automobilov po prístupovej komunikácii využívaných pre dopravnú obsluhu, pojazd vozidiel dopravnej obsluhy na príjazdovej komunikácii. Vplyvom prevádzky nízkokapacitného bitúnku sa akustická záťaž území mierne zvýši, vplyv prevádzky však bude obmedzený na hranice areálu. Podľa nariadenia vlády SR č. 115/2006 Z.z. o minimálnych zdravotných a bezpečnostných požiadavkách na ochranu zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou hluku, doplneného Nariadením vlády SR č. 555/2006 Z.z. . V zmysle vyhlášky MZ SR č.

549/2007 Z.z. ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí je možné stanoviť pre predmetné územie kategóriu územia IV.

Tabuľka: Prípustné hodnoty určujúcich veličín hluku vo vonkajšom prostredí

Kategória a územia	Opis chráneného územia alebo vonkajšieho priestoru	Referenčný časový interval	Prípustné hodnoty [dB]					Hluk z iných zdrojov
			Hluk z dopravy					
			Pozemná a vodná doprava b) c)	Železničné dráhy c)	Letecká doprava			
			LAeq,p	LAeq,p	LAeq,p	LASmax,p	LAeq,p	
IV.	Územie bez obytnej funkcie a bez chránených vonkajších priestorov, výrobné zóny, priemyselné parky, areály závodov	Deň	70	70	70	-	70	
		Večer	70	70	70	-	70	
		Noc	70	70	70	95	70	

Priemyselný hluk produkovaný poľnohospodárskym areálom je zaradený v zmysle platnej legislatívy za hluk z iných zdrojov. Prípustné hodnoty určujúcich veličín hluku sú $LA_{eq,deň,p} = 70$ dB, $LA_{eq,večer,p} = 70$ dB a $LA_{eq,noc,p} = 70$ dB. Pre posúdenie zdrojov hluku sa vychádza zo základných legislatívnych predpisov, ktoré stanovujú hygienické kritériá pre zaťaženie hlukom:

- Zákon NR SR č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- Nariadenie vlády SR č. 555/2006 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 115/2006 Z. z. o minimálnych zdravotných a bezpečnostných požiadavkách na ochranu zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou hluku
- Vyhláška MZ SR č. 237/2009 Z.z., ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška MZ SR č. 549/2007 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí

2.3. Zdroje vibrácií

Zdroje vibrácií sú zhruba totožné s zdrojmi hluku. Z pohľadu hodnotenia vplyvov sú zanedbateľné. Pri prevádzke sa nepredpokladá s využitím technologických celkov, ktoré by mohli byť zdrojom vibrácií. Krátkodobo možno predpokladať vznik významnejších vibrácií pri stavebných prácach, ktoré však budú pôsobiť len krátkodobo a ovplyvnia len priestor v bezprostrednom okolí. Doprava bude realizovaná po stávajúcej komunikácii, blízkosti ktorej sa nenachádzajú objekty ktoré by mohli byť ohrozené dopravnými vibráciami.

2.4. Odpadové vody

Po realizácii nízkapacitného bitúnku budú oproti súčasnému stavu keď vznikali vody z povrchového odtoku a splaškové vody navyše vznikať aj - technologické odpadové vody (premývanie mäsa, umývanie nástrojov a dezinfekcia povrchov).

Splaškové vody

Odpadové splaškové vody vznikajú z použitia vôd na pitné a hygienické účely. Množstvo splaškových odpadových vôd je rovné množstvu spotrebovaných vôd. Splaškové odpadové vody z administratívnej budovy a zo sociálnych zariadení prevádzky sú sústreďované v betónovej žumpe

a následne odvážané a prečisťované v čistiarni odpadových vôd oprávnenej osoby na základe vopred uzavretej písomnej zmluvy s prevádzkovateľom ČOV.

Technologické odpadové vody

Oplachová voda z dezinfekcie podláh bude samostatným potrubím odvádzaná cez novovybudovaný lapol do existujúcej žumpy. Lapol bude pravidelne čistený podľa potreby zmluvným partnerom pri odvoze zhromaždených vôd z žumpy.

Vody z povrchového odtoku

Vody z povrchového odtoku, dažďové vody zo striech dažďovými zvodmi odvádzané voľne na terén. Vody zo spevnených plôch a komunikácií, sú voľne zvedené.

2.5. Odpady

Nakladanie s odpadmi.

So všetkými odpadmi vznikajúcimi počas prevádzky je nakladané v súlade s platnou legislatívou odpadového hospodárstva a rozhodnutiami orgánov štátnej správy. Vzniknuté odpady sú dočasne zhromažďované a utriedené podľa jednotlivých druhov v zmysle ustanovení zákona o odpadoch. Množstvo vznikajúceho odpadu je evidované. Vznikajúce odpady sú na základe zmlúv odovzdávané oprávneným organizáciám na nakladanie s nimi. Odvoz komunálneho odpadu je zabezpečený v zmysle VZN mesta. Podľa charakteru bude prevádzka pôvodcom odpadov ktoré budú vznikať pravidelne v malých množstvách. Z vlastnej prevádzky sa predpokladá vznik relatívne malého množstva prevažne Ostatných odpadov (odpadové plasty - PE fólie, drevo, obalový papier a lepenka). Kadaver bude uskladňovaný v kafilérnom boxu a likvidovaný v súlade s Veterinárnym zákonom na najbližšom asanačnom ústave.

Kategorizácia odpadov v súvislosti s modernizáciou farmy

Počas realizač. staveb. prác bude vznikať stavebný odpad.

170101 – betón	0
170102 – tehly	0
170201 – drevo	0
170203 – plasty	0
170405 – železo a oceľ	0
200301 – zmesový komunálny odpad	0
080112 – odpad. farby a laky iné ako uved. v 080111	0
080410 – odpadové lepidlá a tesniace materiál, Iné, ako v 080409	

Kategorizácia odpadov počas prevádzky

Pri prevádzkovaní objektov farmy na chov oviec spolu s rozšírením o nízkapacitný bitúnok a predaj z dvora "vznikne odpad zatriedený do týchto skupín.

Č. skupina: 02 Názov skupiny: Odpady z poľnohospodárstva.

020101 - kaly z prania a čistenia	0	dezinf. ochr.
020102 - odpadové živočíšne tkanivá	0	odvoz do kaf.
020106 - zvierací trus, moč a hnoj (vrát. znečistenej slamy), kvapalné odpady, oddelene zhromažďované a spracované mimo miesta ich vzniku	0	- vid' poznámka
020109 - agrochemické odpady a iné, ako uvedené v 020108	0	dezinf. látky
160213 – vyradené zariadenia obsahujúce nebezpečné časti, iné ako uvedené v 160209 až 160212	N	
160601 - olovené batérie	N	
160202 – odpady, ktorých zber a zneškodňovanie podliehajú osobitným požiadavkám z hľadiska prevencie nákazy	N	

200301 – zmesový komunálny odpad. O

separované zložky odpadov z obalov Papier, plast, drevo

poznámka: od 1.1. 2013 „ Hnoj „ aj v zmysle Zákona o odpadoch už nie je považovaný za odpad. Od 01. 02. 2007 Hnoj a obsah tráviaceho traktu podľa zákona č. 39/2007 Z. z. o veterinárnej starostlivosti v znení neskorších predpisov nie sú považované za odpady a (resp. Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1774/2002 je hnoj zaradený ako živočíšny vedľajší produkt)

Odpady vznikajúce pri likvidácii prevádzky a stavby

V prípade likvidácie stavby a prevádzky, ktorá prichádza do úvahy prakticky už po ukončení fyzickej životnosti stavby. V danom prípade zhruba po 30 – 50 rokoch (za predpokladu dobrej údržby a opráv vrátane inovácie technológie) by investor postupoval podľa zákona o odpadoch. Charakter stavby a prevádzky však nepredpokladá vznik nebezpečných odpadov či odpadov, ktorých zhodnotenie alebo zneškodnenie by malo byť problematické. Množstvo odpadov, ktoré by v takom prípade vzniklo nie je špecifikované.

2.6. Iné očakávané vplyvy.

Pri prevádzke farmy nie sú používané žiadne mobilné zdroje, prístroje, analyzátory, rádioaktívneho žiarenia ani výkonné zdroje EM žiarenia ako vysielacie, UV lampy, lasery, výkonné zdroje svetla. Pri výstavbe nebude použitý materiál, u ktorého by sa účinky rádioaktívneho žiarenia mohli očakávať. Investor neuvažuje o inštalácii svetelných reklamných panelov. Trafostanica ktorá je umiestnená cca 100 m od realizácie zámeru, ako nevýznamný zdroj elektromagnetického žiarenia bude užívaná existujúca ktorá je umiestnená cca nemôže negatívne ovplyvniť pracovníkov areálu alebo okolie. Navrhovaná činnosť nie je zdrojom žiarenia ani iných fyzikálnych polí.

3. Údaje o predpokladaných priamych a nepriamych vplyvoch na životné prostredie

Modernizáciou farmy a realizáciou nízkokapacitného bitúnku v navrhovanom režime nedôjde k významnejším zmenám negatívne ovplyvňujúcim jednotlivé zložky životného prostredia nad súčasnú úroveň v danej lokalite.

3.1. Vplyvy na obyvateľstvo

Výstavba

Rozsah drobných stavebných a montážnych prác je relatívne málo významný a vzhľadom na dostatočnú vzdialenosť od najbližších obytných objektov (1,5 km) nemožno očakávať, že etapa výstavby môže predstavovať významnejšie narušenie faktorov pohody.

Prevádzka

Negatívne vplyvy súvisiace s posudzovaným zámerom sa vo vzťahu k ohrozeniu zdravia obyvateľstva môžu prejaviť len v minimálnom pôsobení v nasledujúcich oblastiach:

- znečistenie ovzdušia (vykurovanie - malý zdroj znečistenia ovzdušia)

Zdravotné riziká

Prevádzka nízkokapacitného bitúnku bude realizovaná na základe získaných povolení vydaných v zmysle platných právnych predpisov. Pre navrhovanú činnosť budú spracované a schválené technologické postupy určujúce postupy počas vykonávania jednotlivých úkonov určenými zamestnancami. Tieto technologické postupy sú vypracované a schválené v zmysle platnej legislatívy v oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a bezpečnosti prevádzky. Zariadenia a materiály vyžívané pri navrhovanej činnosti musia byť konštruované tak, aby nemohlo dôjsť k priamemu ohrozeniu života alebo zdravia zamestnancov. Prevádzka bude vykonaná v súlade s platnými

predpismi o bezpečnosti práce a ochrane zdravia pri práci a v súlade s podmienkami na ochranu pred požiarmi, ako je:

- zákon č. 124/2006 Z.z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a o zmene a doplnení niektorých zákonov s vyhláškou SUBP a ISBU č. 374/1990 Z. z. o bezpečnosti práce a technických zariadení pri stavebných prácach,
- nariadenie vlády č. 396/2006 Z. z. o minimálnych bezpečnostných a zdravotných požiadavkách na stavenisko,
- zákon č. 314/2001 Z. z. a vyhláška č. 94/2004 Z. z., ktorá ustanovuje základné technické požiadavky na protipožiarnu bezpečnosť pri výstavbe a pri užívaní stavieb.

Sociálne a ekonomické dôsledky a súvislosti

Zo sociálno-ekonomického hľadiska prinesie prevádzka nízkokapacitného bitúniku zachovanie a rozvoj pracovných príležitostí čo predstavuje zachovanie životnej úrovne obyvateľov v danej lokalite.

Narušenie pohody a kvality života

Prevádzka nízkokapacitného bitúniku ovplyvní pohodu a kvalitu života vzhľadom na znečisťovanie ovzdušia v minimálnej miere. Vplyvy činnosti na znečisťovanie ovzdušia sú zhodnotené v samostatnej kapitole zámeru. Nie je predpoklad ovplyvnenia ostatných faktorov komfortu a kvality života.

3.2. Vplyvy na horninové prostredie, nerastné suroviny, geodynamické javy a geomorfologické pomery

Z charakteru činnosti a rozsahu jej plánovaného rozšírenia je zrejmé, že realizácia zámeru nebude mať vplyv na horninové prostredie, geodynamické javy a geomorfologické pomery dotknutého územia a stav nerastných surovín v danej lokalite.

3.3. Vplyvy na klimatické pomery

Nie je predpoklad, že činnosť bude mať vplyv na klimatické pomery dotknutého územia.

3.4. Vplyvy na ovzdušie

Vo výkaloch z chovov hospodárskych zvierat je amoniak prítomný jednak vo voľnej podobe, je obsiahnutý v moči a tiež vo viazanej forme v podobe rôznych aminoslúčenín (močovina a ďalšie aminoslúčeniny). Z hľadiska uvoľňovania amoniaku zo zvieracích exkrementov je veľmi podstatným faktorom pomer medzi organickým dusíkom a uhlíkom.

Tento pomer sa v exkrementoch väčšiny hospodárskych zvierat pohybuje v rozmedzí 1 : 10 až 1 : 20. K uvoľňovaniu amoniaku z exkrementov dochádza predovšetkým vtedy, ak je tento pomer vyšší ako 1 : 30. Pomer organického N/C v exkrementoch sa dá ovplyvniť prídavkom látok s nízkym obsahom organického dusíka ako napr. slama, ktorá má navyše dobré sacie schopnosti, je schopná sorbovať časť tekutých zložiek exkrementov a tým obmedziť ich únik do vôd a pôdy. Optimálny pomer organického N/C v odpadoch zo živočíšnej výroby, ktorý je 1 : 30 až 1 : 35 navyše urýchľuje rozklad exkrementov a ich premenu na látky podobné humusu, ktoré môžu rastliny prijímať ako živiny. Uvoľňovanie amoniaku z exkrementov je silne závislé aj na teplote. V letných mesiacoch, keď rozklad exkrementov prebieha rýchlejšie než v zime, budú úniky amoniaku väčšie. Zapáchajúce látky, vznikajúce v technologických procesoch živočíšnej výroby a spracovania živočíšnych tiel, sú ťažko definovateľné a líšia sa druhom spracovávanej živočíšnej suroviny.

Posudzovaný zámer bude na svoje najbližšie okolie pôsobiť imisiami niektorých znečisťujúcich látok: pevnými časticami s bioaerosolmi, prchavými organickými látkami VOC, amoniakom, sírovodíkom, CO₂ a pravdepodobne bude za nepriaznivých rozptylových podmienok aj zdrojom špecifického zápachu.

3.5. Vplyvy na vodné pomery

Vplyv na povrchové vody

Vplyv činnosti na povrchové a podzemné vody je daný úrovňou realizácie technicko-prevádzkových a zmierňovacích opatrení. Povrchové vody môžu byť ohrozené vypúšťaním splaškových vôd a vôd z hygienického čistenia hál do povrchového toku. Prevádzkovateľ podľa potreby skontroluje vizuálne stav naplnenia žumpy na sústreďovanie odpadových vôd. V prevádzkovom denníku musí zaznamenať údaje o stave žumpy a vyčerpaní jej obsahu. Prevádzkovateľ bude podľa potreby vykonávať skúšky tesnosti žump na odpadové vody odborne spôsobilou osobou s certifikátom na nedeštruktívne skúšanie. Vzhľadom na uvedené už existujúce riešenie vodného hospodárstva pokračovanie v činnosti nebude mať nepriaznivý vplyv na kvalitu a režim podzemných a povrchových vôd.

Vplyv na podzemné vody

Realizáciou a prevádzkou nízkapacitného bitúnku nevzniká predpoklad znehodnotenia kvality podzemných vôd únikmi nebezpečných látok. Nebezpečné látky a odpady z ich používania sú v malých množstvách zhromažďované v skladoch a sú zabezpečené podľa platných predpisov.

3.6. Vplyvy na pôdu

Pri realizácii zámeru nedôjde k záberu poľnohospodárskej pôdy. Existencia vplyvov na okolitú pôdu pri rozšírení činnosti bude v rovnakom rozsahu.

3.7. Vplyvy na faunu, flóru a ich biotopy

Realizáciou a prevádzkou nízkapacitného bitúnku nedôjde k zániku resp. ovplyvneniu druhov žijúcich v širšom okolí, nepredpokladáme ani prerušenie ich migračných trás nakoľko areál je dlhodobo oplotený. Keďže je posudzovaná lokalita v dostatočnej vzdialenosti od lesných porastov, voľne žijúce živočíchy majú dosť priestoru na migráciu a pohyb. V riešenom území sa nachádzajú prevažne bežné druhy flóry a fauny. Realizáciou a prevádzkou nízkapacitného bitúnku nedôjde k negatívnym dopadom na genofond a biodiverzitu riešeného územia, pretože farma nezasahuje do žiadnych chránených území ani genofondových plôch či interaktívnych prvkov. Navrhovaná činnosť nebude mať žiadny vplyv na faunu, flóru a ich biotopy.

3.8. Vplyvy na krajinu - štruktúru a využívanie krajiny, krajinný obraz

Realizáciou a prevádzkou nízkapacitného bitúnku nedôjde k zmene štruktúry krajiny. Zastúpenie prírodných štruktúr v predmetnom území sa nezmení. Navrhovanou činnosťou nedôjde k zmene súčasnej krajinskej štruktúry, ani k zmene vo využívaní krajiny. Realizáciou zámeru sa nepredpokladajú vplyvy na scenériu krajiny. Umiestnenie navrhovanej činnosti nízkapacitného bitúnku v existujúcom poľnohospodárskom dvore tak nepredstavuje pre dotknutú krajinu žiaden vplyv vyvolaný zmenou jej štruktúry, využívania, scenérie, či krajinného obrazu. Prevádzka svojím poňatím zapadá do okolitého prostredia a súčasne s týmto umiestnením navrhovanej činnosti je zabezpečené aj to, že nebude jej realizáciou dotknutý žiaden prvok kostry ÚSES záujmového územia, čím by bola jeho ekostabilizačná funkcia ovplyvnená alebo znížená. Scenéria krajiny sa nezmení, nakoľko realizácia činnosti je vo vnútorných priestoroch.

3.9. Vplyvy na územný systém ekologickej stability

Rozšírenie činnosti realizáciou „**Modernizácie farmy objektu, Bitúnok, predajňa a sociálne zariadenia** „ v rámci existujúceho areálu farmy nezasahuje do prvkov miestneho a regionálneho

územného systému ekologickej stability. Pozemok ani jeho okolie nezasahuje do chránených území ochrany prírody a krajiny. Nebudú ohrozené žiadne vzácne, zriedkavé, alebo ohrozené druhy rastlín a živočíchov. Plánovaná činnosť nie je v kolízii so žiadnym osobitne chráneným stromom. Realizácia činností sa nedotkne žiadnych podzemných, pozemných i nadzemných inžinierskych sietí a teda ani ich ochranných pásiem.

3.10. Vplyvy na urbárny komplex a využívanie zeme

Realizácia navrhovanej činnosti neovplyvní štruktúru samotného dotknutého sídelného útvaru, ani jeho architektúru. Z hľadiska rozvoja ekonomických aktivít je predpoklad vzniku pozitívneho vplyvu. Prevádzka je napojená na už existujúce inžinierske a dopravné siete. Nepredpokladá sa, že realizáciou zámeru vzniknú negatívne vplyvy na prvky urbárneho komplexu.

3.11. Vplyvy na kultúrne a historické pamiatky

Nepredpokladá sa, že realizáciou nízkokapacitného bitúnku by vznikol vplyv na kultúrne a historické pamiatky.

3.12. Vplyvy na archeologické a paleontologické náleziská a významné geologické lokality

Nepredpokladá sa, že realizáciou nízkokapacitného bitúnku by vznikol vplyv na archeologické a paleontologické náleziská a významné geologické lokality.

3.13. Vplyvy na kultúrne hodnoty nehmotnej povahy

V území realizácie zámeru nie sú známe žiadne známe kultúrne a historické pamiatky, paleontologické náleziská, či významné geologické lokality, ktoré by mohli byť ovplyvnené rozšírením činnosti. Rovnako nepredpokladáme ani vplyvy na kultúrne hodnoty nehmotnej povahy. Pri realizácii zámeru budú vykonané výkopové práce minimálneho rozsahu pre umiestnenie žumpy a jej napojenie.

4. Hodnotenie zdravotných rizík

Kritériom pre posudzovanie účinkov hluku je vyhláška MZ SR č. 237/2009 Z.z., ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška MZ SR č. 549/2007 Z. z. Vo vonkajšom priestore v území zaradenom do VI. kategórie, ktoré je charakterizované ako územie bez obytnej funkcie a bez chránených vonkajších priestorov, výrobné zóny, priemyselné parky, areály závodov, stanovuje najvyššie prípustné ekvivalentné hladiny hluku 70 dB pre deň, večer aj noc. Vzdialenosť obytného územia 2 km od činnosti je dostatočnou zárukou, že vplyvom prevádzky tieto limity nebudú prekročené. nízkokapacitného bitúnku výrazne neovplyvní súčasné pomery dotknutého územia ani z hľadiska hygieny ovzdušia. nízkokapacitného bitúnku vznikne nový zdroj znečistenia ovzdušia z vykurovania - malý zdroj znečistenia ovzdušia s povinnosťami, ktoré prevádzkovateľovi vyplývajú z právnych prepisov na úseku ovzdušia.

5. Údaje o predpokladaných vplyvoch navrhovanej činnosti na chránené územia

Priamo do riešeného územia nezasahuje žiadne chránené územie, resp. žiadne ochranné pásmo. V blízkom okolí sa nenachádzajú žiadne ekologicky významné biotopy resp. iné významné segmenty z hľadiska ochrany prírody.

6. Posúdenie očakávaných vplyvov z hľadiska ich významnosti a časového priebehu pôsobenia

6.1. Znečisťovanie ovzdušia

Údaje o zdroji znečistenia ovzdušia v súčasnej prevádzke: – variant 0 –

Súčasná prevádzka je zaradená ako Malý zdroj znečistenia ovzdušia

Chov oviec na katastr. území mesta Tisovec

typ zdroja: 6. 12 e (e) chov oviec , prahová kapacita: pod 2 000 ks

(technologický celok, plocha, na ktorých sa vykonávajú práce, ktoré môžu spôsobovať znečisťovanie ovzdušia)

Údaje o zdroji znečistenia ovzdušia po realizácii zámeru:

– variant 1 – modernizácia farmy s realizáciou a prevádzkovu nízkokapacitného bitúnku - vykurovanie objektu

rozšírenie: Technologický celok – vykurovanie, (Kotel na tuhé palivo , 32 kW)

Zaradenie zdroja: 6. Palivovo – energetický priemysel, 1.1.1. Technologické celky obsahujúce stacionárne zariadenia na spaľovanie palív s nainštalovaným súhrnným menovitým tepelným príkonom pod 0,3 MW, (kategorizácia podľa prílohy č.2. k vyhl. MŽP SR č. 356/2010 Z.z.)

6.2. Hluk a vibrácie

Prevádzkou nízkokapacitného bitúnku nevznikne nový zdroj hluku a taktiež nie je predpoklad pre výrazné zvýšenie hluku z intenzity dopravy. Počas dňa ani noci nebudú prekročené ekvivalentné hladiny hluku, ktoré sú požadované vyhláškou MZ SR č. 237/2009 Z.z., ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška MZ SR č. 549/2007 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí. Pri drobných stavebných prácach môžu vznikať vibrácie. Tieto otrasy a vibrácie sú súčasťou stavebných prác a predstavujú krátkodobý a lokálny charakter.

Pre posúdenie zdrojov hluku sa vychádza z legislatívnych predpisov, ktoré stanovujú hygienické kritéria pre zaťaženie hlukom :

- Zákon NR SR č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- Nariadenie vlády SR č. 555/2006 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 115/2006 Z. z. o minimálnych zdravotných a bezpečnostných požiadavkách na ochranu zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou hluku
- Vyhláška MZ SR č. 237/2009 Z.z., ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška MZ SR č. 549/2007 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí

Prístupné hodnoty hluku vo vonkajšom prostredí: pozemná doprava mimo obytnej zóny pre denný pracovný režim - 70 dB, iné zdroje hluku pre denný pracovný režim - 50 dB. Posudzované hladiny hluku v zmysle vyhlášky MZ SR č. 237/2009 Z.z., ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška MZ SR č. 549/2007 Z. z. a zmysle NV SR č. 115/2006 Z. z., v znení NV SR č. 555/2006 Z.z. vzhľadom na charakter činnosti sa oproti súčasnému stavu nezmení.

6.3. Explózia, požiar

Požiarne bezpečnosť je riešená v súlade s vyhláškou MV SR č. 288/2000 Z. z., ktorou sa ustanovujú technické požiadavky na požiarne bezpečnosť. Požiarne bezpečnosť je riešená osobitne podľa vypracovaných požiarnych poriadkov pre jednotlivé prevádzkové súbory.

6.4. Znečistenie vôd

Oproti súčasnému stavu nedôjde k zmene spôsobu odvádzania odpadových vôd a ich množstvu. Splaškové vody a vody z dezinfekcie budú zadržiavané a akumulované v nepriepustnej žumpke a následne odvážané na čistenie v ČOV.

6.5. Vizuálny vplyv

Realizácia a prevádzka nízkapacitného bitúnku v rámci existujúceho areálu farmy nebude mať vplyv na vizuálny charakter v danej lokalite.

6.6. Vplyv na zdravie

Vzhľadom na charakter navrhovanej činnosti a na požiadavku plnenia prísnych hygienických a bezpečnostných predpisov sú riziká minimálne. Zároveň sú zamestnanci vykonávajúci dané pracovné činnosti podrobovaní zdravotným prehliadkam posudzujúcim ich zdravotný stav a možnosti vykonávania určených pracovných postupov.

6.7. Socio-ekonomický vplyv

Zo sociálno-ekonomického hľadiska Realizácia a prevádzka nízkapacitného bitúnku má v závislosti na zachovaní zamestnanosti pozitívny ekonomický a na neho viažuci sa sociálny vplyv na obyvateľstvo v danom regióne.

7. Predpokladaný vplyv presahujúci štátne hranice

Realizácia a prevádzka nízkapacitného bitúnku nebude mať vplyv presahujúci štátne hranice Slovenskej Republiky.

8. Vyvolané súvislosti, ktoré môžu spôsobiť vplyvy s prihliadnutím na súčasný stav životného prostredia v dotknutom území

Realizáciou a prevádzkou nízkapacitného bitúnku nevzniká predpoklad vyvolania žiadnych ďalších súvislostí, ktoré by mohli ovplyvniť stav životného prostredia v dotknutom území. Realizácia posudzovanej činnosti umožní lepšie využiť potenciál územia, existujúce stavby v areály farmy, technické zariadenia a surovinovú základňu. V neposlednom rade umožní zachovanie zamestnanosti a rozvoj ekonomiky regiónu. Prevádzkou nízkapacitného bitúnku sa zvýši konkurencieschopnosť poľnohospodárskej výroby a produktivita práce. Realizácia modernizácie farmy ako i jej následná prevádzka nie je podmienená žiadnou ďalšou investíciou a teda nevyvoláva žiadne ďalšie vplyvy na životné prostredie hodnoteného územia.

Prevádzka nízkapacitného bitúnku môže predstavovať v širšom rozsahu najmä pozitívny vplyv na životné prostredie a zdravie človeka a to zachovaním a rozvojom chovu oviec v danej lokalite.

Chov oviec sa aktívne podieľa na udržiavaní prírodnej krajiny a vytvára podmienky pre rozvoj ďalších odvetví, nielen pre spracovanie produktov a produkciu kvalitných a zdravých potravín, ale aj rozvoj agroturistiky či opätovné vytváranie vzťahu človeka k prírode. Chov oviec zachová podobu vidieckej krajiny. Lokalita Rejkovo má vhodné lúky a pasienky pre chov oviec.

9. Ďalšie možné riziká spojené s realizáciou činnosti

V zámere sú uvedené všetky dostupné informácie týkajúce sa záujmového územia ako i stavu a kvality jednotlivých zložiek životného prostredia.

10. Opatrenia na zmiernenie nepriaznivých vplyvov činnosti

Účelom opatrení je predchádzať, zmierniť, minimalizovať alebo kompenzovať očakávané vplyvy činnosti či už priame alebo nepriame, ktoré môžu vzniknúť počas jej realizácie alebo prevádzky. Na

základe identifikácie potenciálnych vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie navrhujeme realizovať nasledujúce opatrenia na ich zmiernenie:

- a) počas realizácie stavby nových hál na farme je potrebné zabezpečiť, v zmysle príslušných právnych predpisov, separáciu a odvoz odpadov komunálneho charakteru, ktoré budú produkovať zamestnanci dodávateľskej firmy,
- b) pri realizácii výstavby uprednostniť materiály a postupy šetrnejšie k životnému prostrediu, technológie chovu, a zabezpečiť ich pravidelné čistenie,
- c) vykonávať pravidelné čistenie a dezinfekciu prevádzky bitúniku,
- d) kafilérny box musí byť zabezpečený a s možnosťou čistenia a dezinfekcie,
- e) zabezpečiť otvory objektov proti vniknutiu hlodavcov a vtákov,
- f) zabezpečiť náležité osobné ochranné pracovné pomôcky pre zamestnancov,
- g) pracovné postupy realizovať podľa charakteru práce s dodržiavaním ustanovení platnej legislatívy na úseku ochrany zdravia pri práci a požiarnej bezpečnosti,
- h) dodržiavať ustanovenia zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov a zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene zákona SNR č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov /vodný zákon/,
- i) odpady zaraďovať podľa Katalógu odpadov; zhromažďovať odpady utriedené podľa druhov a zabezpečiť ich pred znehodnotením, odcudzením alebo iným nežiaducim únikom; zhromažďovať oddelene nebezpečné odpady podľa druhov, označovať ich určeným spôsobom a nakladať s nimi v súlade so zákonom č. 223/2001 Z.z. o odpadoch a osobitnými predpismi; odpady odovzdávať len osobe oprávnenej nakladať s odpadmi; viesť a uchovávať evidenciu o druhoch a množstve odpadov s ktorými nakladá; ohlasovať údaje z evidencie príslušnému orgánu štátnej správy odpadového hospodárstva,
- j) zabezpečiť a udržiavať stroje, mechanizmy a vozidlá v optimálnom technickom stave a s pohonnými hmotami manipulovať na miestach na to určenými a takto predchádzať vzniku havárií,
- k) akceptovať odporúčania, návrhy a záväzky vyplývajúce z priebehu procesu posudzovania vplyvov v rozsahu, v akom budú premietnuté do vyjadrení, stanovísk a rozhodnutí príslušných orgánov,

Prevádzka spĺňa podmienky zisťovacieho konania v zmysle prílohy č. 8 zákona č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie v znení neskorších predpisov. Príslušný orgán na základ žiadosti navrhovateľa upustil od požiadavky variantného riešenia.

V rámci spracovania zámeru sú podrobne popísané jednotlivé vplyvy činnosti na životné prostredie a obyvateľstvo. Po oboznámení sa s charakterom navrhovanej činnosti ako aj po analýze prírodných podmienok v danej lokalite je možné konštatovať, že identifikované vplyvy sú environmentálne prijateľné. Na základe posúdenia vplyvov a vhodnosti lokality nie je predpoklad, že navrhovaná činnosť zhorší kvalitu životného prostredia.

Niektoré údaje o navrhovanej činnosti budú spresnené a upravené v ďalších stupňoch projektovej dokumentácie. Pri vypracovaní zámeru boli využité dostupné informácie, podľa ktorých možno konštatovať, že navrhovaná činnosť je akceptovateľná pre obyvateľov najbližšej obce a environmentálne prijateľná.

Z ustanovení zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie v znení neskorších predpisov vyplývajú požiadavky na poprojektovú analýzu, ktorej zmyslom je sledovanie vplyvu výstavby a prevádzky farmy na jednotlivé zložky životného prostredia:

Ovzdušie

- do 15.2. každoročne podať hlásenie o množstve vypúšťaných škodlivín do ovzdušia a výške poplatku,
- postupovať v súlade s platnými predpismi na úseku ochrany ovzdušia

Voda

- vykonávať meranie odoberanej pitnej vody z verejného vodovodu,
- evidovať množstvo vyvezených odpadových vôd na ČOV, v prípade požiadavky prevádzkovateľa ČOV,

Odpady

- zabezpečiť vedenie evidencie množstva a druhov vzniknutých odpadov kategórie ostatný a nebezpečný podľa vyhlášky MŽP SR č. 283/2001 Z. z.
- každoročne do 31.01. každoročne zasielať hlásenie o vzniku odpadu a nakladaní s ním

11. Posúdenie očakávaného vývoja územia, ak by sa činnosť nerealizovala

Počas nulového variantu by sa živočíšna výroba v existujúcej farme uberala súčasným smerom. V nulovom variante by v porovnaní s realizáciou navrhovaného zámeru nepôsobili nepriaznivé vplyvy vyplývajúce z využitia existujúceho objektu pre nízkokapacitný bitúnok ktoré sú však v minimálnom rozsahu, na druhej strane však realizácia zámeru zvýši konkurencie schopnosť farmy chovu oviec.

12. Posúdenie súladu činnosti s územno-plánovacou dokumentáciou

Navrhovaná činnosť je v súlade s platnou územnoplánovacou dokumentáciou, v zmysle stanovisko mesta Tisovec – súlad s územno plánovacou dokumentáciou ktoré je v prílohe Zámeru.

13. Posúdenie očakávaných vplyvov z hľadiska ich významnosti a časového priebehu pôsobenia

Ohodnotenie očakávaných vplyvov z hľadiska ich významnosti a časového priebehu pôsobenia

Environmentálny vplyv na:	Veľkosť	Významnosť vplyvu	Pravdepodobnosť vplyvu	trvanie vplyvu	Vratnosť vplyvu
horninové prostredie			bez vplyvu		
pôda			bez vplyvu		
klimatické pomery	lokálny	málo významný	málo pravdepodobný	dočasný	Vratný
vplyv činnosti na ovzdušie	lokálny	málo významný	Istý	dočasný	Vratný
vplyv dopravy na ovzdušie	regionálny	málo významný	Istý	dočasný	Vratný
hydrologické pomery	lokálny	málo významný	málo pravdepodobný	dočasný	Vratný
fauna			bez vplyvu		
flóra			bez vplyvu		
chránené územia			bez vplyvu		
ÚSES	lokálny	málo významný	málo pravdepodobný	dočasný	Vratný
krajina		málo významný	málo pravdepodobný	dočasný	Vratný
urbárny komplex a využívanie zeme		málo významný	bez vplyvu		
obyvateľstvo	lokálny	málo významný	Istý	dočasný	Vratný
paleontologické náleziská			bez vplyvu		
kultúrne hodnoty			bez vplyvu		

13. Ďalší postup hodnotenia vplyvov s uvedením najzávažnejších okruhov problémov

Postup hodnotenia navrhovanej činnosti bude vykonaný v podľa zákona NR SR č. 24/2006 Z. z. Pri hodnotení vplyvov s ohľadom na už existujúcu činnosť a jej rozšírenie nie je predpoklad žiadnych ďalších vážnejších okruhov problémov. Význam očakávaných vplyvov bol vyhodnotený vo vzťahu k povahe a rozsahu činnosti, miestu vykonávania činnosti, s prihliadnutím na pravdepodobnosť, rozsah, veľkosť a komplexnosť vplyvov ako aj ich, trvanie, frekvenciu a možnú návratnosť.

Predkladaný zámer hodnotí vplyvy pri pokračovaní v činnosti farmy chovu oviec po realizácii projektu „Modernizácia farmy objektu, Bitúnok, predajňa a sociálne zariadenia“, v riešenej lokalite Rejkovo. Na základe sumarizácie už existujúcich vplyvov možno konštatovať, že činnosť v posudzovanom území neprináša žiadne nové významnejšie environmentálne dopady, pre ktoré by bolo potrebné stanoviť ďalší postup hodnotenia vplyvov na životné prostredie.

Preto navrhujeme týmto predloženým zámerom ukončiť posudzovanie.

V. POROVNANIE VARIANTOV NAVRHOVANEJ ČINNOSTI A NÁVRH OPTIMÁLNEHO VARIANTU

Tvorba súboru kritérií a určenie ich dôležitosti na výber optimálneho variant

Navrhovaná činnosť nie je riešená variantným spôsobom, preto vytvorenie súboru kritérií a určenie ich dôležitosti na výber optimálneho variantu je bezpredmetné. Na posudzovanie je navrhované len jedno riešenie – „Modernizácia farmy objektu, Bitúnok, predajňa a sociálne zariadenia“, v uzavretom priestore existujúcej farmy, z dôvodu toho, že pozemok navrhovaný pre realizáciu navrhovanej činnosti je vo vlastníctve navrhovateľa, navrhovaná činnosť vhodne nadväzuje na ostatné činnosti navrhovateľa v danom území. Areál je dopravne napojený na verejné komunikácie a na všetky potrebné siete verejného technického vybavenia územia.

Výber optimálneho variantu alebo stanovenia poradia vhodnosti pre posudzované variant

Počas nulového variantu by sa živočíšna výroba v existujúcej farme uberala súčasným smerom. V nulovom variante by v porovnaní s realizáciou navrhovaného zámeru nepôsobili dočasné nepriaznivé vplyvy vyplývajúce z využitia navrhovaného objektu. Pri porovnaní variantov sa vychádzalo z využitia posudzovaného územia pre nulový variant - ak by sa navrhovaná činnosť nerealizovala a navrhovanej činnosti, teda realizáciou nízkokapacitného bitútku, v jednom variantnom riešení. Posudzovaný zámer je navrhovaný za účelom rozšírenia činnosti na farme zameranej na chov oviec ktorú je možné realizovať jej modernizáciou a vytvorením nízkokapacitného bitútku. Predložený zámer, ktorý posudzuje vplyv nízkokapacitného bitútku na životné prostredie dokumentuje, že predmetná investícia nebude mať aj napriek mierne zvýšených emisií u nového malého zdroja znečistenia ovzdušia (technológie vykurovania, kotol na drevo), zvýšenému množstvu odpadových vôd z umývania a dezinfekcie, negatívny vplyv na súčasnú kvalitu životného prostredia hodnoteného územia a na zdravie obyvateľstva. Z hľadiska ochrany životného prostredia prevádzka bude mať len minimálne nepriaznivé vplyvy na životné prostredie. Pri zohľadnení faktu, že poľnohospodársky dvor v Rejkove je v prevádzke viac než 30 rokov, na základe akceptácie určitého negatívneho vplyvu na okolie doporučujeme v území realizovať zámer navrhovateľa za predpokladu splnenia navrhovaných opatrení.

Negatívne vplyvy:

- minimálne zvýšenie emisnej a hlukovej záťaže počas prevádzkovej doby pri splnení príslušných limitov bez rizika vplyvu na zdravie človeka,
- potenciálne riziko úniku nebezpečných látok (len pri prípadnom havarijnom stave),
 - minimálny nárast dopravy na území,
 -

Pozitívne vplyvy:

- zvýšenie konkurencieschopnosti poľnohospodárstva v predmetnej lokalite,
- zabezpečenie funkčného a priestorového dotvorenia existujúcej farmy,
- rozvoj agroturistiky
- vznik nových pracovných príležitostí.

Na základe výsledkov hodnotenia vplyvov činnosti na životné prostredie v posudzovanom území a pri splnení opatrení na prevenciu, elimináciu a minimalizáciu vplyvov na životné prostredie považujeme realizáciu predmetného zámeru za prijateľnú a technicky realizovateľnú.

V zmysle vyššie uvedeného je možné odporučiť realizáciu navrhovanej činnosti: Modernizácia farmy objektu, Bitúnok, predajňa a sociálne zariadenia „

Zdôvodnenie návrhu optimálneho variantu.

Z uvedených dôvodov pokladáme
„Modernizácia farmy objektu, Bitúnok, predajňa a sociálne zariadenia „
 za environmentálne a ekonomicky vhodný a technicky realizovateľný.

VI. MAPOVÁ A INÁ OBRAZOVÁ DOKUMENTÁCIA

Prílohy

- č.1. Situácia objektov farmy
- č.2. Rozhodnutie OUŽP Rimavská Sobota, o upustení od variantného riešenia
- č.3. List vlastníctva a Katastrálny mapa
- č.4. Register farmy
- č.5. Stanovisko mesta Tisovec – súlad s územno plánovacou dokumentáciou

VII. DOPLŇUJÚCE INFORMÁCIE K ZÁMERU

1. Zoznam textovej a grafickej dokumentácie, ktorá sa vypracovala pre zámer a zoznam hlavných použitých materiálov

Zoznam použitých materiálov

- Územný plán Mesta Tisovec
- Zámer EIA, Pokračovanie ťažby vápenca v dobývacom priestore Tisovec, , Spracovateľ EKO PLUS s.r.o. , 2012
- Slovensko, príroda, Obzor Bratislava 1972
- Atlas krajiny Slovenskej republiky, MŽP SR, Bratislava, 2002, ESPRIT spol. s. r.o. Banská Štiavnica, 2002
- Atlas krajiny SR, SAŽP, Banská Bystrica 2002
- Atlas pôd SR, Výskumný ústav pôdoznanectva a ochrany pôd, Bratislava 1999
- Geomorfologické členenie SSR a ČSSR, Slovenská kartografia, Bratislava 1986
- Územný plán veľkého územného celku Banskobystrický kraj

Internetové zdroje

- www.minv.sk web stránka Ministerstva vnútra
- www.geology.sk
- www.lifeenv.gov.sk web stránka Ministerstva životného prostredia
- www.enviroportal.sk web stránka Informačného systému o životnom prostredí
- www.sazp.sk web stránka Slovenskej agentúry životného prostredia
- www.shmu.sk web stránka Slovenského hydrometeorologického ústavu
- www.statistics.sk web stránka Štatistického úradu
- www.geoportal.sk web stránka Geoportal
- www.sopsr.sk web stránka Štátnej ochrany prírody

Legislatíva

- Zákon NR SR č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie
- Zákon NR SR č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny
- Vyhláška MŽP SR č. 706/2002 Z. z. o zdrojoch znečisťovania ovzdušia, príloha č. 2
- Vyhláška MŽP SR č. 705/2002 Z. z. o kvalite ovzdušia
- Zákon č. 223/2001 Z. z. o odpadoch
- Zákon NR SR č. 364/2004 Z. z. o vodách

- Zákon NR SR č. 124/2006 Z. z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v znení neskorších predpisov
- Zákon NR SR č. 355/2007 Z.z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v znení neskorších predpisov
- Vyhláška MZ SR č. 237/2009, ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška MZ SR č. 549/2007 Z.z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí
- Nariadenie vlády SR č. 115/2006 Z.z. o minimálnych zdravotných a bezpečnostných požiadavkách na ochranu zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou hluku, v znení NV SR č. 555/2006 Z.z.

2. Zoznam vyžiadaných vyjadrení a stanovísk

Počas vypracovania zámeru boli vyžiadané nasledujúce vyjadrenia a stanoviská k predmetnému zámeru. Stanoviská sú v prílohe tohto zámeru.

- Rozhodnutie OUŽP Rimavská Sobota o upustení od variantného riešenia
- Stanovisko mesta Tisovec – súlad s územno plánovacou dokumentáciou

3. Ďalšie doplňujúce informácie o doterajšom postupe prípravy navrhovanej činnosti a posudzovaní jej predpokladaných vplyvov na životné prostredie

Všetky dostupné údaje a informácie boli uvedené v predchádzajúcich kapitolách.

VIII. Miesto a dátum vypracovania zámeru

Banská Bystrica, august 2013

IX. POTVRDENIE SPRÁVNOSTI ÚDAJOV

Spracovatelia zámeru

Ing. Martin Slosiarik, UMWELT s.r.o.
kancelária: Kapitulská 12, 974 04, Banská Bystrica
sídlo: Topoľová 33, 974 01, Banská Bystrica
Telefón: +421 948 516 651
Spolupráca: RNDr. Katarína Kysucká

Navrhovateľ zámeru

AGROSPOL Hradová, spol. s r.o. Tisovec

Potvrdenie správnosti údajov

Svojím podpisom potvrdzujem, že údaje obsiahnuté v zámere vychádzajú zo skutočností a najnovších poznatkov o stave životného prostredia v záujmovom území.

.....
spracovateľ
Ing. Martin Slosiarik
UMWELT s.r.o.

.....
navrhovateľ
Denis Komjaty
AGROSPOL Hradová, spol. s r.o. Tisovec

Objekty: Agropol Hradová

